



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Muualta tulleet numeroina –

Tilastollinen selvitys
ulkomaalaistaustaisesta
väestöstä Itä-Suomessa

Niina Kivilä

Muualta tulleet numeroina –

Tilastollinen selvitys
ulkomaalaistaustaisesta
väestöstä Itä-Suomessa

Niina Kivilä

9/2011

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksen julkaisuja

ISSN-L 1798-8055
ISSN 1798-8063 (verkkojulkaisu)
ISBN 978-952-257-337-7 (PDF)

Julkaisu on saatavana vain verkkojulkaisuna:
<http://www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/julkaisut>

Sisällys

Saatteeksi.....	4
1 JOHDANTO	5
1.1 ULKOMAALAISILLE MYÖNNETTY OLESKELULUVAT 2010	5
1.2 ULKOMAALAISVÄESTÖ ITÄ-SUOMESSA	6
2 VÄESTÖRAKENTEEN KEHITYS ITÄ-SUOMESSA.....	7
2.1 MUUTOS VÄKILUVUSSA 1990-2040	7
2.2 TYÖMARKKINOILLE TULEVAT JA TYÖMARKKINOILTA POISTUVAT IKÄLUOKAT	8
2.3 HUOLLETTAVIEN SUHDE TYÖIKÄISIIN	9
2.4 ULKOMAILTA ITÄ-SUOMEEN MUUTTANEET SUHTEESSA ALUEELLA SYNTYNEISIIN JA KUOLLEISIIN. 10	
3 ULKOMAALAISTAUSTAISEN VÄESTÖN MÄÄRÄ ITÄ-SUOMESSA.....	11
3.1 ULKOMAALAISTEN MÄÄRÄSSÄ TAPAHTUNUT MUUTOS	11
3.2 ULKOMAALAISVÄESTÖN JAKAUTUMINEN MAAKUNNITTAIN 2010	12
3.3 ULKOMAALAISTEN OSUUS VÄESTÖSTÄ MAAKUNNITTAIN	13
3.4 ULKOMAALAISTEN OSUUS VÄESTÖSTÄ SEUTUKUNNITTAIN.....	14
3.5 KUNNAT, JOISSA ON YLI 100 ULKOMAAAN KANSALAISTA	15
4 ULKOMAALAISVÄESTÖN RAKENNE ITÄ-SUOMESSA.....	16
4.1 ULKOMAALAISTEN IKÄRAKENNE	16
4.2 ULKOMAALAISTEN SUKUPUOLIJAKAUMA.....	17
4.3 20 SUURINTA KANSALLISUUSRYHMÄÄ	18
4.4 KIELET, JOILLA ON YLI 100 PUHUJAA	19
4.5 VIERAAT KIELET JA ULKOMAAAN KANSALAISUUDET, KPL	20
4.6 VASTAANOTETUT PAKOLAISET JA MYÖNTEISEN TURVAPAIKKAPÄÄTÖKSEN SAANEET HAKIJAT SUHTEESSA KUNNAN VÄKILUKUUN	21
5 ULKOMAALAISVÄESTÖN TYÖLLISYYS ITÄ-SUOMESSA.....	22
5.1 ULKOMAALAISTEN TYÖTTÖMYYSASTE MAAKUNNITTAIN	22
5.2 ULKOMAALAISTEN TYÖTTÖMYYSASTE SEUTUKUNNITTAIN.....	23
5.3 ULKOMAALAISTEN TYÖNHAKIJOIDEN KOULUTUSTASO	24
5.4 ULKOMAALAISTEN TYÖNHAKIJOIDEN AMMATTI	25
5.5 TYÖVOIMAN ULKOPUOLELLA OLEVAT ULKOMAALAISET	26
5.6 ULKOMAALAISTEN AKTIVOINTIASTE TE-TOIMISTOISSA	27
6 ULKOMAALAISET OPISKELIJAT ITÄ-SUOMESSA.....	28
6.1 ULKOMAALAISTEN MÄÄRÄ KORKEAKOULUISSA JA AMMATILLISELLA TOISELLA ASTEELLA	28
6.2 ARVIOITA AMMATILLISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN KANSAINVÄLISTYMISESTÄ.....	29
6.3 ARVIOITA AMMATTIKORKEAKOULUJEN KANSAINVÄLISTYMISESTÄ	30
6.4 ARVIOITA YLIOPISTOJEN KANSAINVÄLISTYMISESTÄ	31
LÄHDELUETTELO	32
LIITE 1	34

Saatteeksi

Olen tehnyt tämän julkaisun osana korkeakouluharjoitteluani Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Alueellista maahanmuuttopolitiikkaa toteutetaan Itä-Suomessa kolmen maakunnan yhteistyönä. Ajankohtaiselle, koko Itä-Suomen alueen kattavalle tilastotiedolle maahanmuuttajaväestöstä on siksi tarvetta. Maahanmuuttajaväestöä koskeva tieto on melko hajallaan, ja olen harjoitteluni aikana pyrkinyt kokoamaan sen mahdollisimman selkeäksi kokonaisuudeksi julkaisun muotoon.

Julkaisun tekoa aloittaessani tilastoinnin välineet ja metodit olivat minulle suhteellisen vieraita. Olin tuskin koskaan avannut ainoatakaan tilastollista tietokantaa saati sitten laatinut ymmärrettävää tilastoa. Harjoittelun edetessä tilastollisen mallintamisen maailma tuli minulle tutummaksi. Julkaisun laatiminen uudella metodilla oli mielenkiintoinen prosessi, jonka edetessä opin jatkuvasti uutta. Opittavaa löytyy aina myös lisää, ja pyytäisinkin siksi lukijaa katsomaan tilastoja kriittisin silmin. Otan tuki täyden vastuun julkaisusta mahdollisesti löytyvistä virheistä.

Haluaisin kiittää kaikkia, jotka ovat auttaneet minua tilastojen kokoamisessa ja julkaisun teknisessä toteutuksessa. Toivon, että tekemästäni julkaisusta on hyötyä maahanmuuttoasioiden parissa toimiville ja niistä kiinnostuneille.

Kuopiossa 29.7.2011

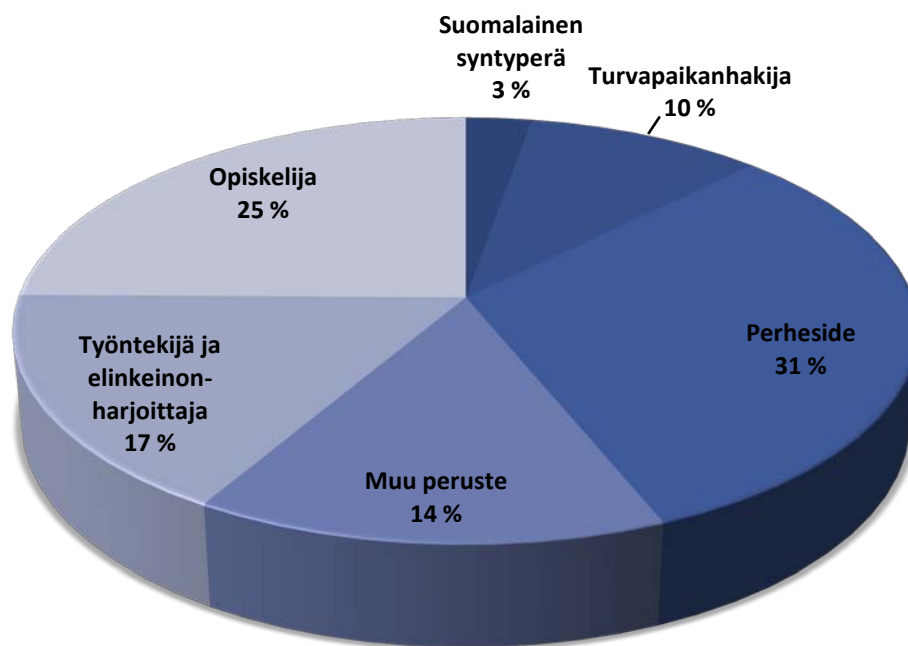
Niina Kivilä

1 Johdanto

Tähän selvitykseen on koottu yhteen tuorein saatavilla oleva tilastotieto Itä-Suomen alueen ulkomaalaisväestöstä. Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maahanmuuttajaväestöä on tarkasteltu sen rakenteen, työllisyyden ja koulutustaustan näkökulmista. Lisäksi ulkomaalaisväestön rakennetta on verrattu koko väestöön sekä maakuntatasolla että koko maan tasolla.

Ulkomaalaiset voivat oleskella Suomessa monesta eri syystä. Maahantuloon johtaneiden syiden kirjo näkyy Maahanmuuttoviraston myöntämien oleskelulupien perusteissa:

1.1 Ulkomaalaisille myönnetty oleskeluluvat 2010

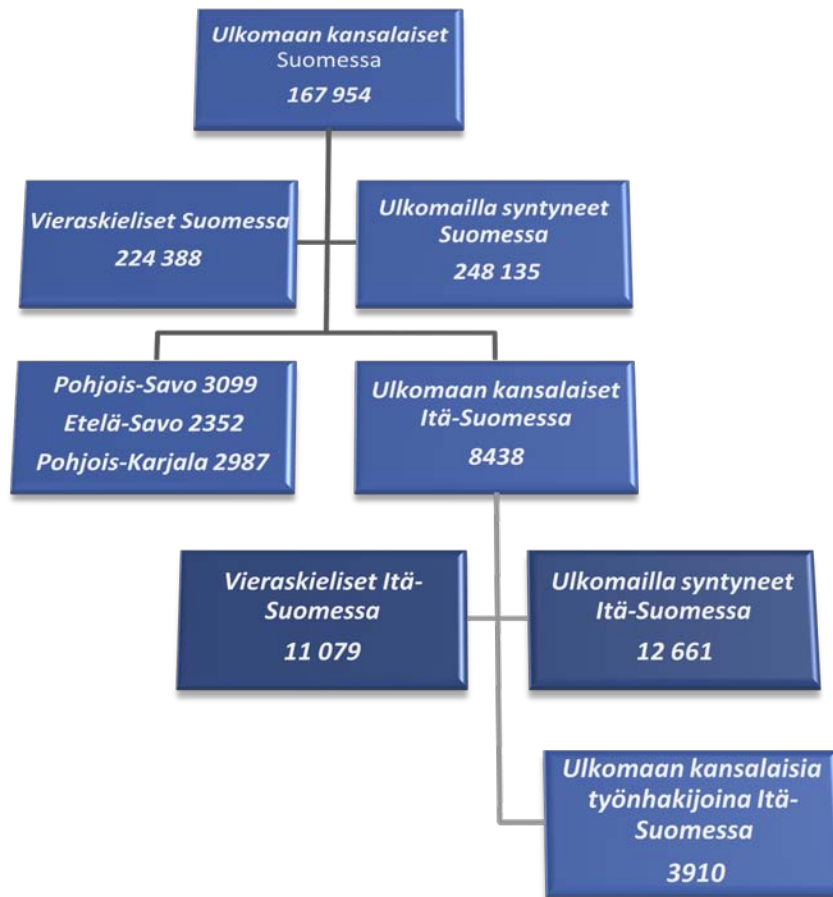


Lähde: Sisäasiainministeriö 2010. Tilasto koskee koko maata ja se kattaa yhteensä 18 106 henkilöä.

Oleskelulupatilastosta käy ilmi, miten ulkomaalaisten maahantulon syyt suhteutuvat toisiinsa. Suomeen saavutaan ensisijaisesti perhesyistä. Suomeen tullaan usein myös opiskelemaan. Turvapaikanhakijoita on oleskeluluvan saaneista maahanmuuttajista vain pieni osa.

Tässä selvityksessä ulkomaalaisuus on määritelty väljästi. Kansalaisuuden ohella ulkomaalaisuus voi liittyä myös henkilön puhumaan kieleen tai hänen syntymämaahansa. Ulkomaalaisväestön määrä näyttäytyykin tilastoissa erilaisena riippuen siitä, miten ulkomaalaisuus tilastossa määritellään:

1.2 Ulkomaalaisväestö Itä-Suomessa



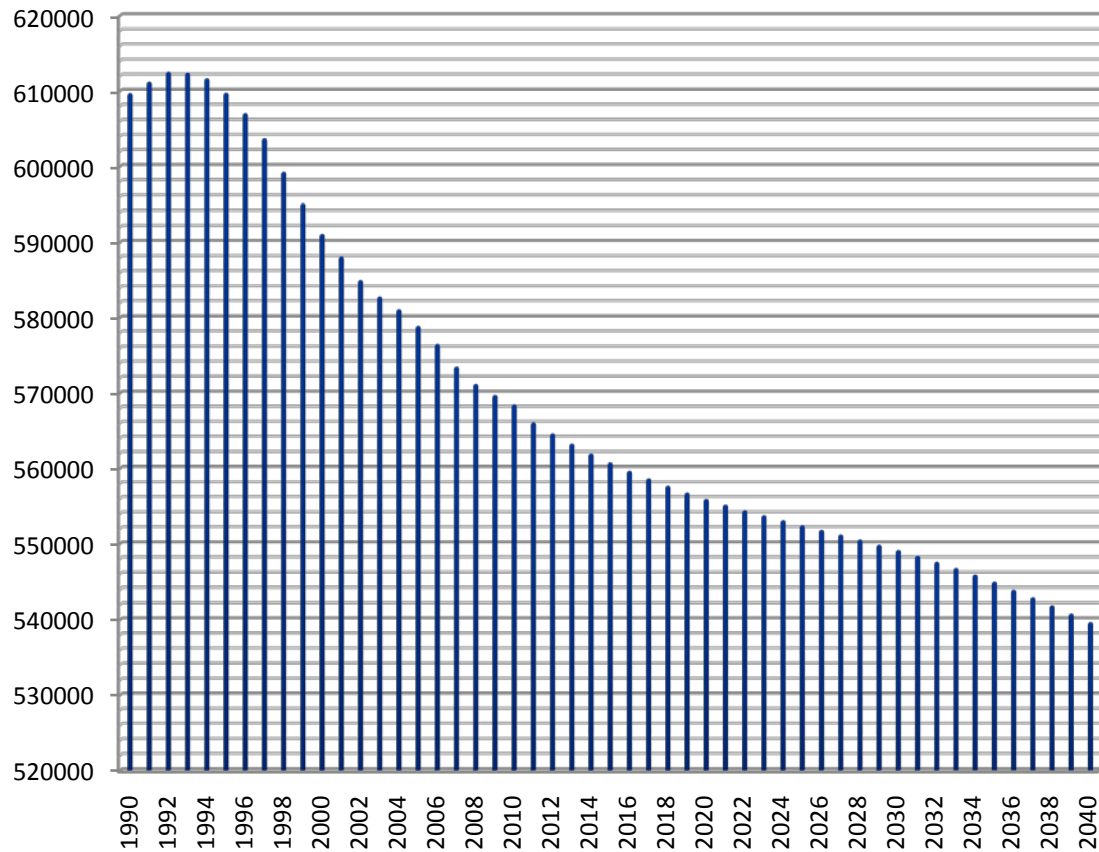
Lähde: Tilastokeskus; Työ ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Tiedot ulkomaan kansalaisten, vieraskielisten ja ulkomailla syntyneiden määristä perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin. Työnhakijoiden osalta lähteenä on käytetty Työ- ja elinkeinoministeriön työssäkäyntitilastoa. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Ulkomaan kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin muun maan kuin Suomen kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan. Kieli on luokiteltu ISO-standardien mukaan. Vieraskielisiä ovat tässä tilastossa henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmään merkittävälle henkilölle merkitään syntymämaa, joka määräytyy sen mukaan, mikä on ollut äidin vakituinen kotimaa syntymähetkellä. Henkilö näkyy Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastossa työnhakijana, kun hän on ilmoittautunut Työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaaksi.

Tämä selvitys jatkuu luvussa 2 lyhyellä taustoituksella Itä-Suomen alueen väestön rakenteesta ja väestönmuutoksesta. Luvussa 3 ulkomaalaistaustaisen väestön määrää tarkastellaan maakunnittain ja seutukunnittain. Maahanmuuttajaväestön rakennetta avataan luvussa 4 erittelemällä esimerkiksi ulkomaalaistaustaisen väestön ikää, kielijakaumaa ja sukupuolirakennetta. Luvussa 5 luodaan vielä katsaus ulkomaalaistaustaisen väestön työllisyyteen.

Ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita on pyritty tavoittamaan keräämällä tietoa heidän määrästään alueen yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja ammatillisen toisen asteen oppilaitoksista. Opiskelun kansainvälistymisen tulevaisuutta ja ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia on lisäksi kartoitettu haastattelemalla oppilaitosten edustajia. Opiskelijoita koskeva tieto on selvityksessä koottu lukuun 6.

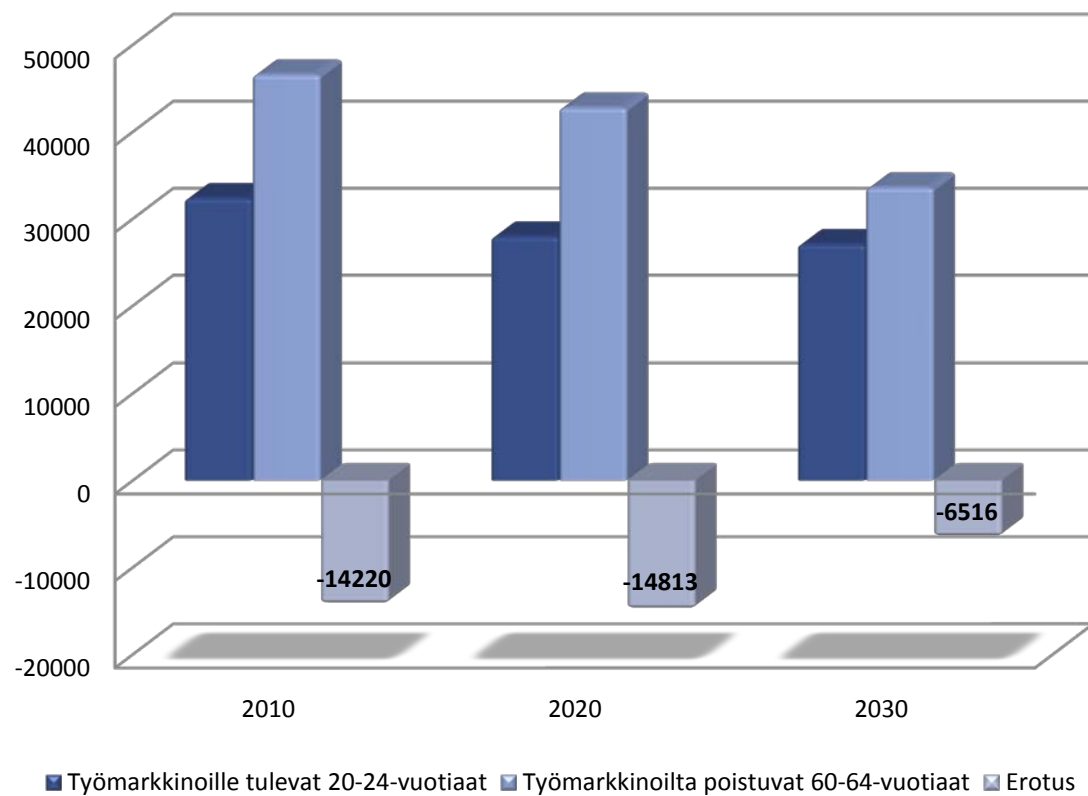
2 Väestörakenteen kehitys Itä-Suomessa

2.1 Muutos väkiluvussa 1990-2040



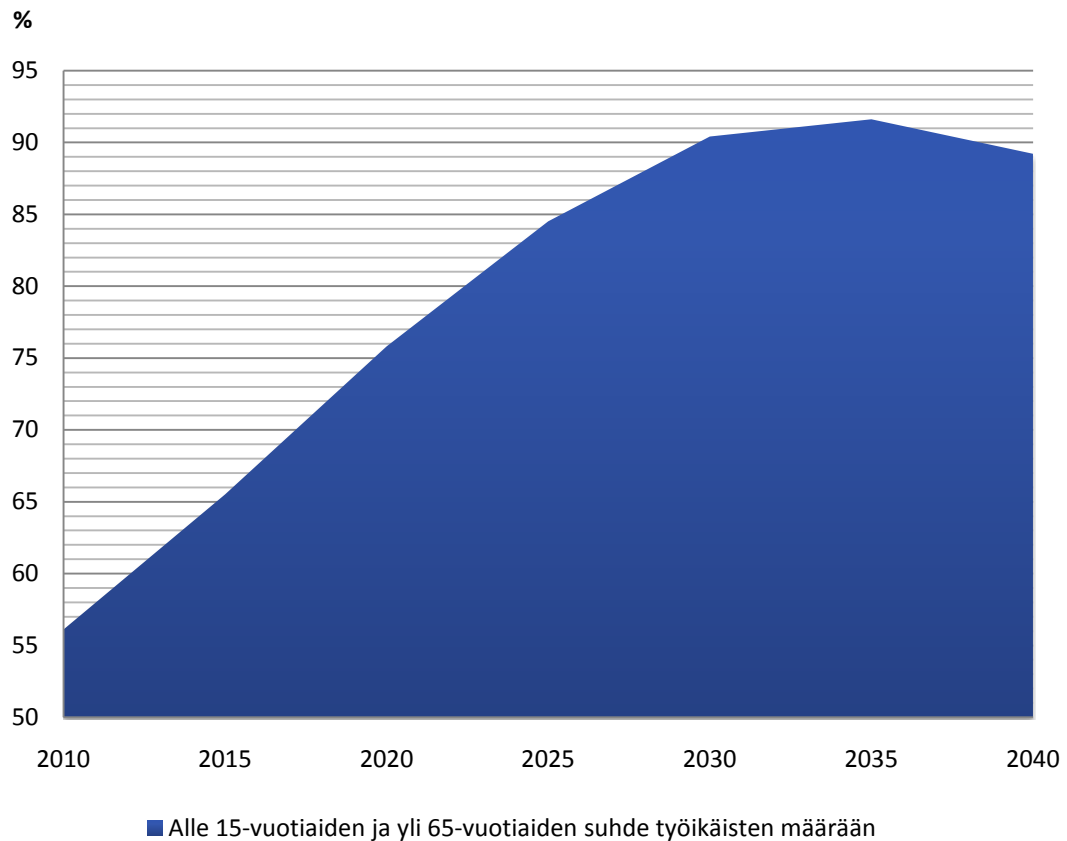
Lähde: Tilastokeskus. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Tilastoon on yhdistetty vuonna 2009 laaditun väestöennusteen tiedot vuodesta 2011 lähtien sekä väestötilaston tiedot vuosien 1990-2010 osalta. Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, jossa väestönkehityksen on oletettu jatkuvan viime vuosien kaltaisena. Ennusteessa ei ole pyritty arvioimaan taloudellisten, sosiaalipoliittisten, aluepoliittisten tms. tekijöiden vaikutusta väestönkehitykseen.

2.2 Työmarkkinoille tulevat ja työmarkkinoilta poistuvat ikäluokat



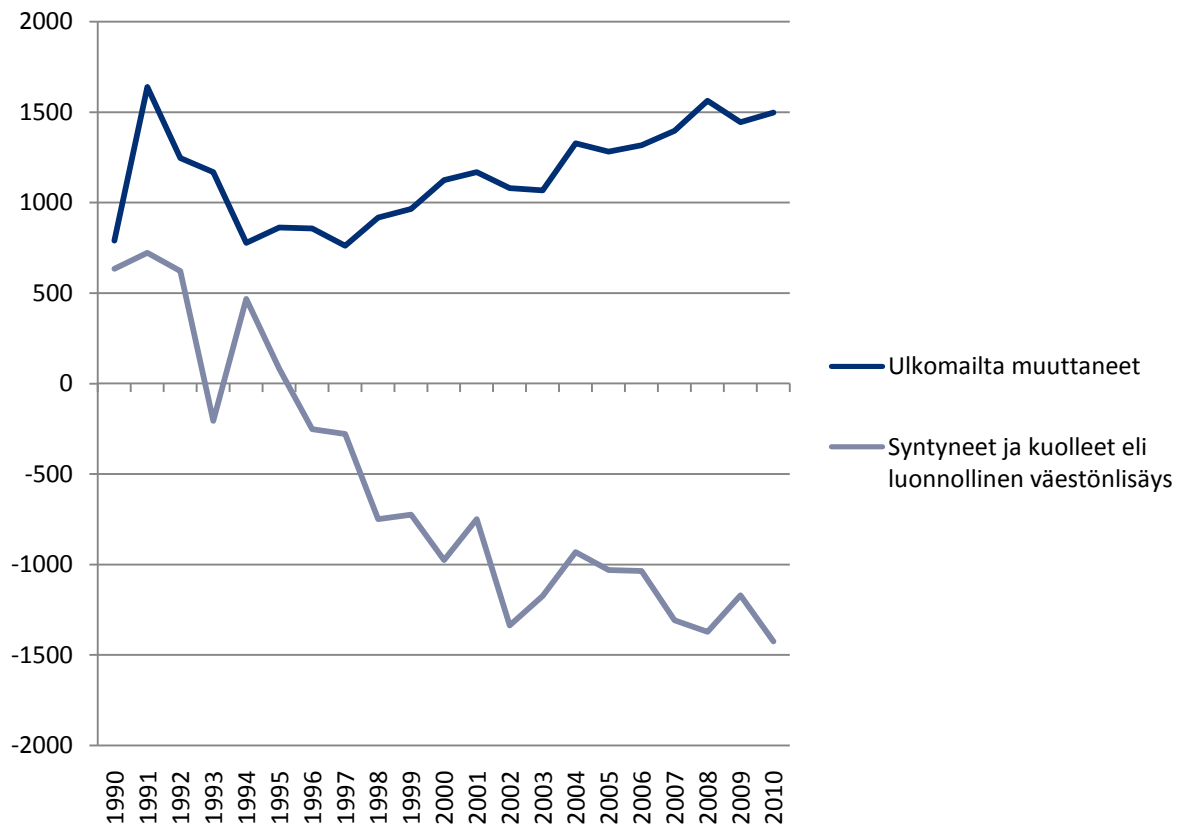
Lähde: Tilastokeskus. Tilasto perustuu vuoden 2009 lopussa laadittuun ennusteeseen väestökehityksestä. Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, jossa väestökehityksen on oletettu jatkuvan viime vuosien kaltaisena. Ennusteessa ei ole pyritty arvioimaan taloudellisten, sosiaalipoliittisten, aluepoliittisten tms. tekijöiden vaikutusta väestökehitykseen. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Ikänä käytetään täytettyjä ikävuosia tapahtuma-ajankohtana. Ikäluokkiin on laskettu mukaan kaikki Itä-Suomen alueella ennusteen mukaan asuvat 20-24- ja 60-64 -vuotiaat.

2.3 Huollettavien suhde työikäisiin



Lähde: Tilastokeskus. Vuoden 2009 lopussa laadittu ennuste koskee vuosia 2010-2040. Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään. Huoltosuhde ilmoitetaan prosentteina. Ennuste huoltosuhteesta perustuu Tilastokeskuksen tekemään väestöennusteeseen. Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, jossa väestönkehityksen on oletettu jatkuvan viime vuosien kaltaisena. Ennusteessa ei ole pyritty arvioimaan taloudellisten, sosiaalipoliittisten, aluepoliittisten tms. tekijöiden vaikutusta väestönkehitykseen. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot.

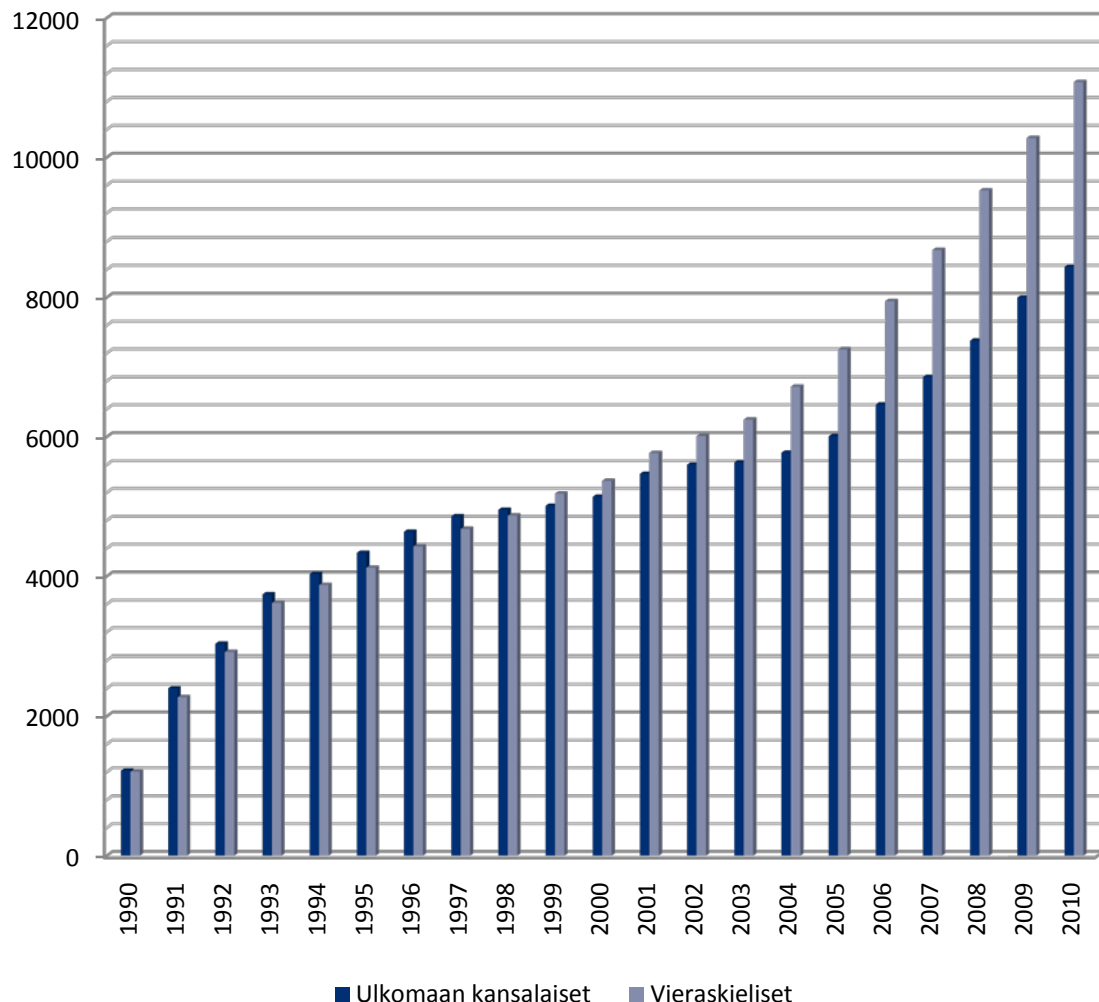
2.4 Ulkomailta Itä-Suomeen muuttaneet suhteessa alueella syntyneisiin ja kuolleisiin



Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot vuosilta 1990-2010. Ulkomailta muuttaneiden määrällä tarkoitetaan maahanmuuttoa. Maahanmuutto on Suomen aluerajat ylittävää muuttoa suoraan Itä-Suomeen. Siten maahanmuuton piiriin eivät tilastoidu esimerkiksi ne maahanmuuttajat, jotka ovat muuttaneet Itä-Suomeen oltuaan ensin kirjoilla muualla Suomessa. Alueella syntyneillä ja kuolleilla tarkoitetaan luonnollista väestönlisäystä. Luonnollinen väestönlisäys tarkoittaa syntyneiden enemmyyttä kuolleisiin nähden.

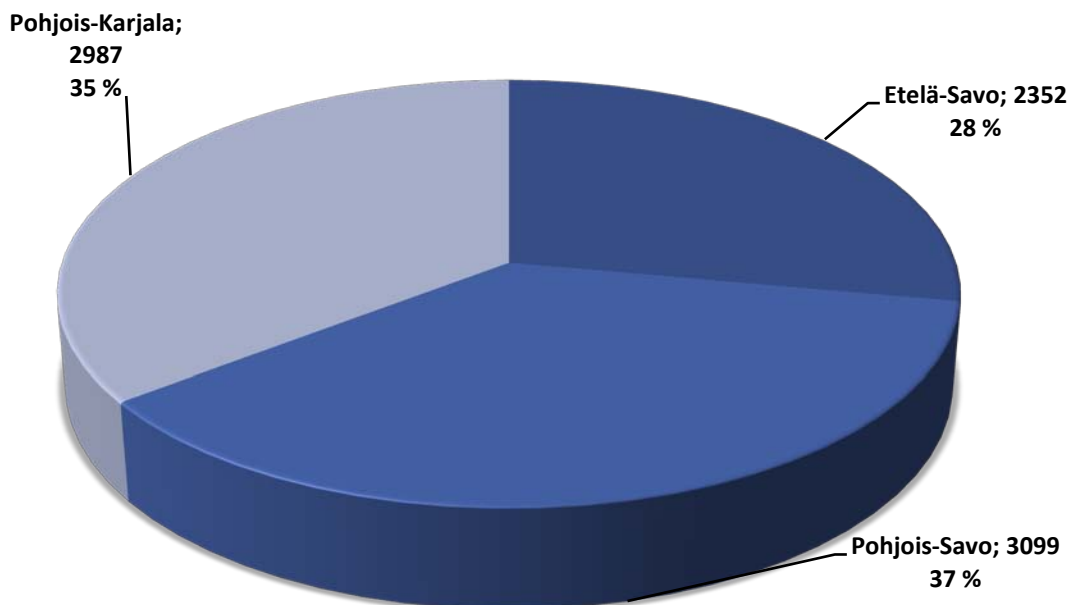
3 Ulkomaalaistaustaisen väestön määrä Itä-Suomessa

3.1 Ulkomaalaisten määrässä tapahtunut muutos



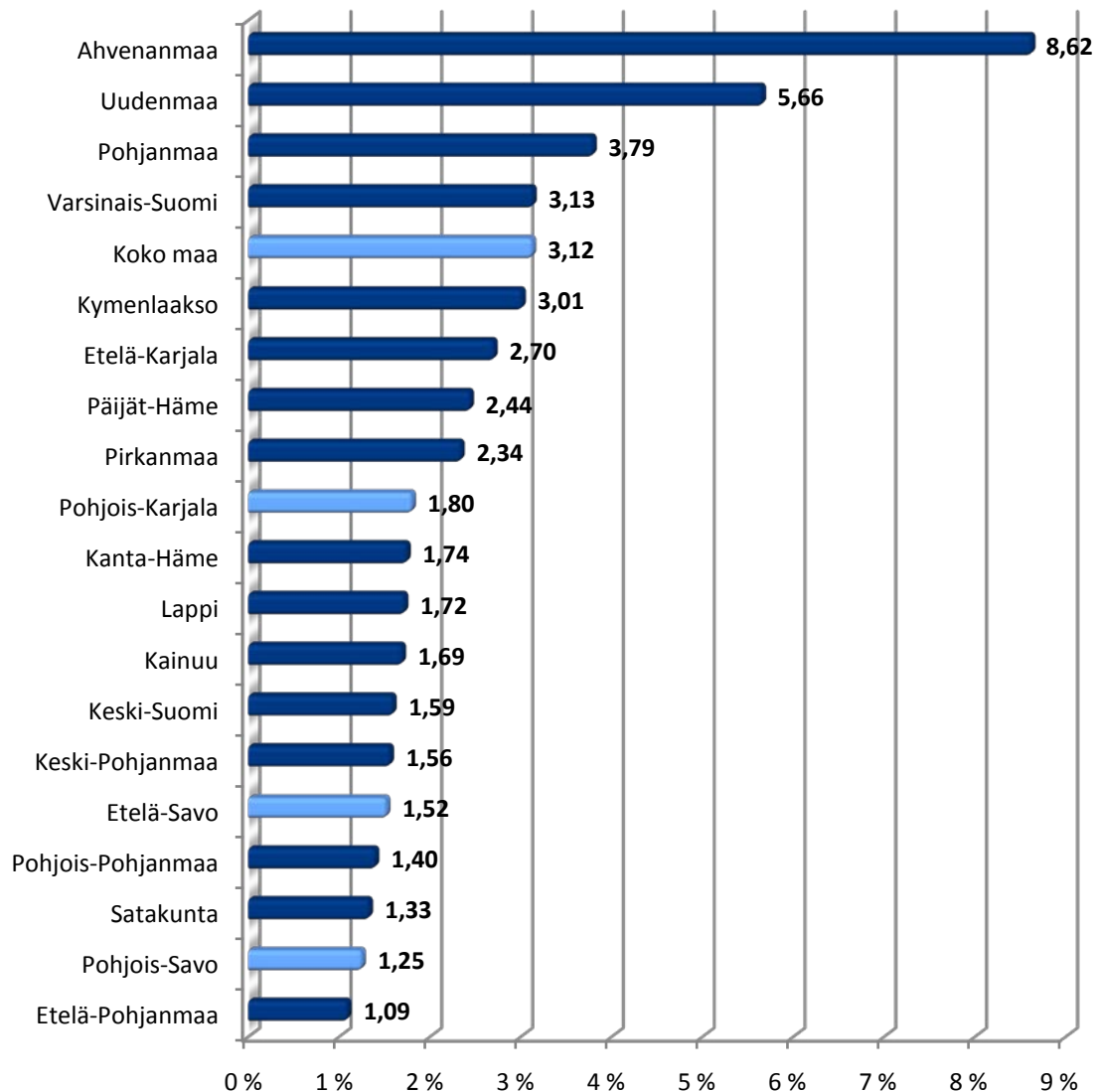
Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 1990 lopusta vuoden 2010 loppuun. Vuoden 2010 lopussa Itä-Suomessa oli 8438 ulkomaan kansalaista ja 11079 vieraskielistä. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Vieraskielisiä ovat tässä tilastossa henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

3.2 Ulkomaalaisväestön jakautuminen maakunnittain 2010



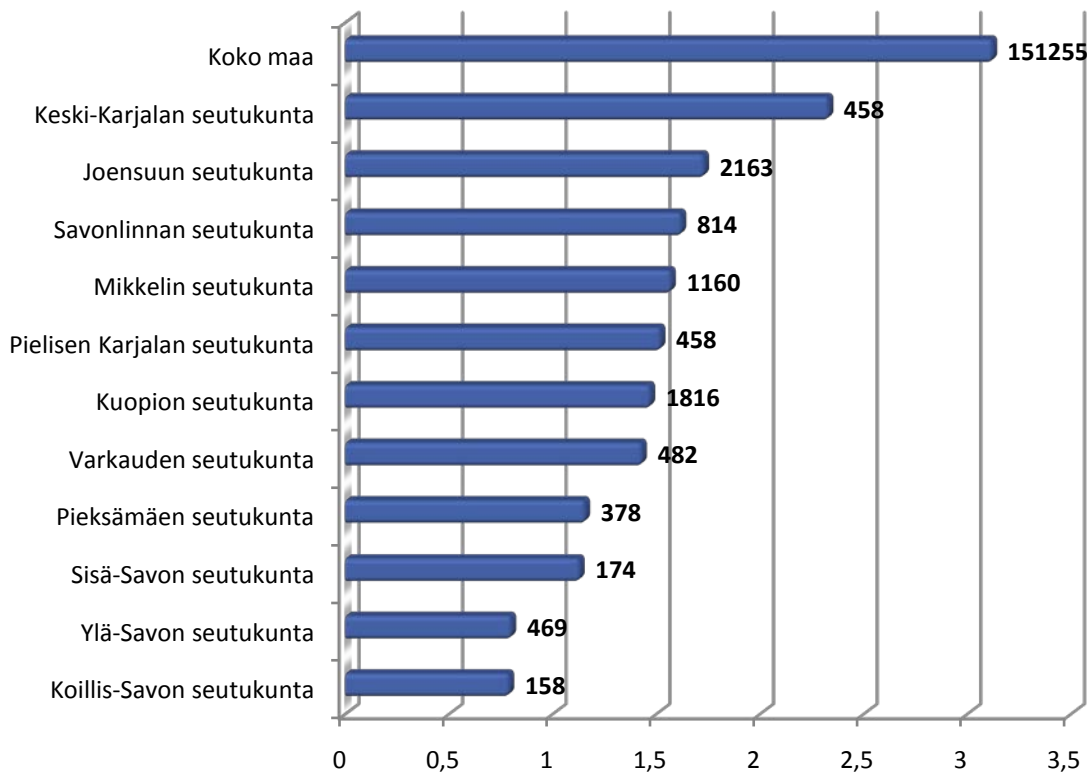
Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Tilasto kuvaa ulkomaan kansalaisten määrää ja prosentuaalisia osuuksia koko Itä-Suomen ulkomaan kansalaisten määrästä. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

3.3 Ulkomaalaisten osuus väestöstä maakunnittain



Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Tilasto kuvaa ulkomaan kansalaisten prosentuaalista osuutta maakunnan tai maan koko väestöstä. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

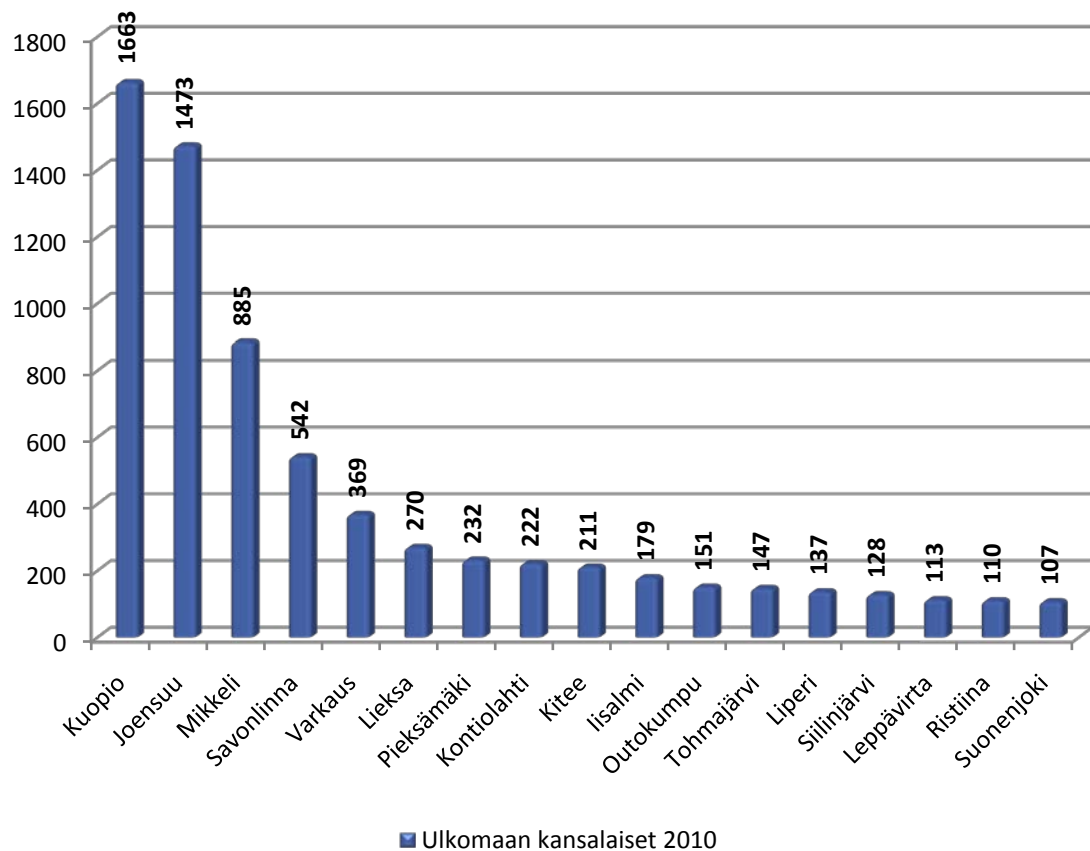
3.4 Ulkomaalaisten osuus väestöstä seutukunnittain



■ Ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä, %. Ulkomaan kansalaisten kokonaismäärä on ilmaistu kunkin prosentuaalista osuutta kuvaavan palkin vieressä.

Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Tilasto kuvaa ulkomaan kansalaisten prosentuaalista osuutta seutukunnan tai maan koko väestöstä. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muuttaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

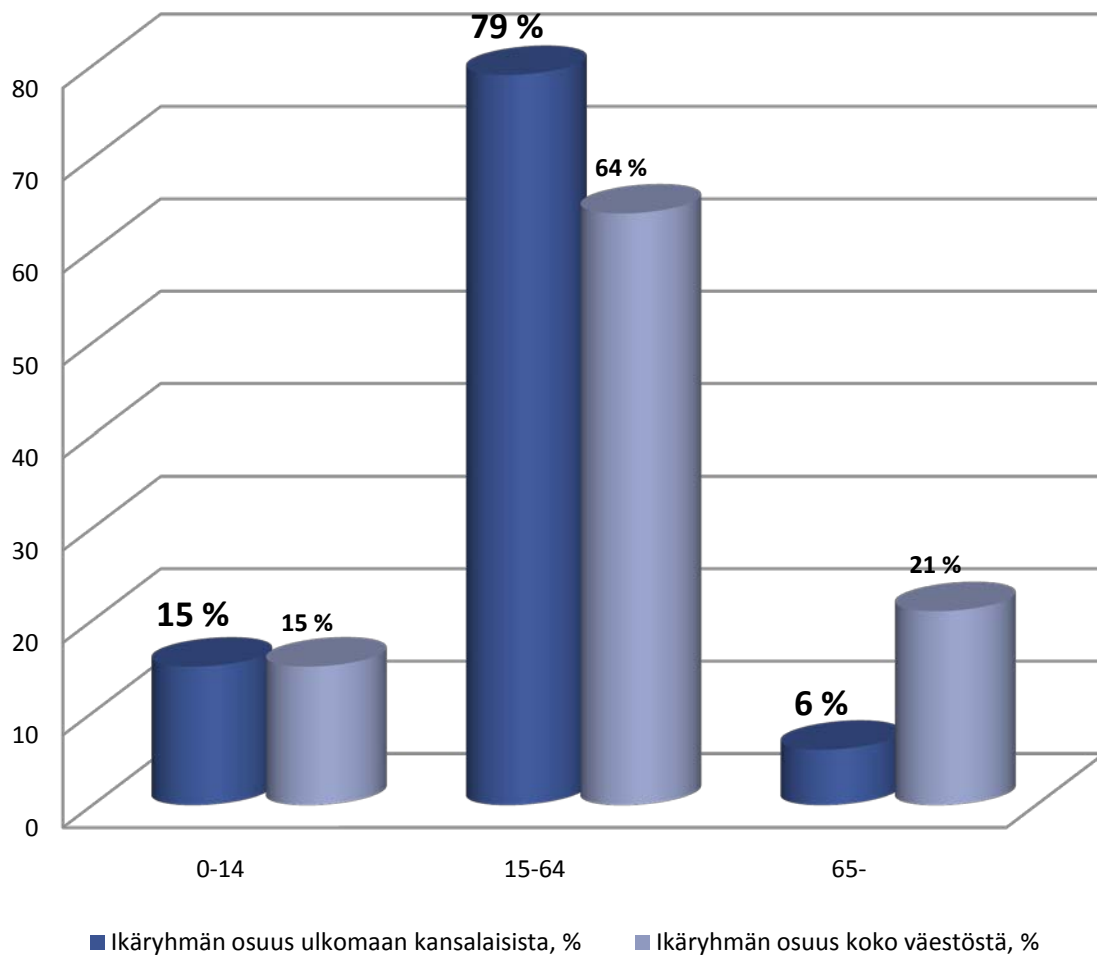
3.5 Kunnat, joissa on yli 100 ulkomaan kansalaista



Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Tilastoon on merkitty kaikki Itä-Suomen alueen kunnat, joissa oli tarkasteluajankotana yli 100 ulkomaan kansalaista. Ulkomaan kansalaisten tarkka määrä on merkitty kunkin pylvään yläpuolelle. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muuttaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

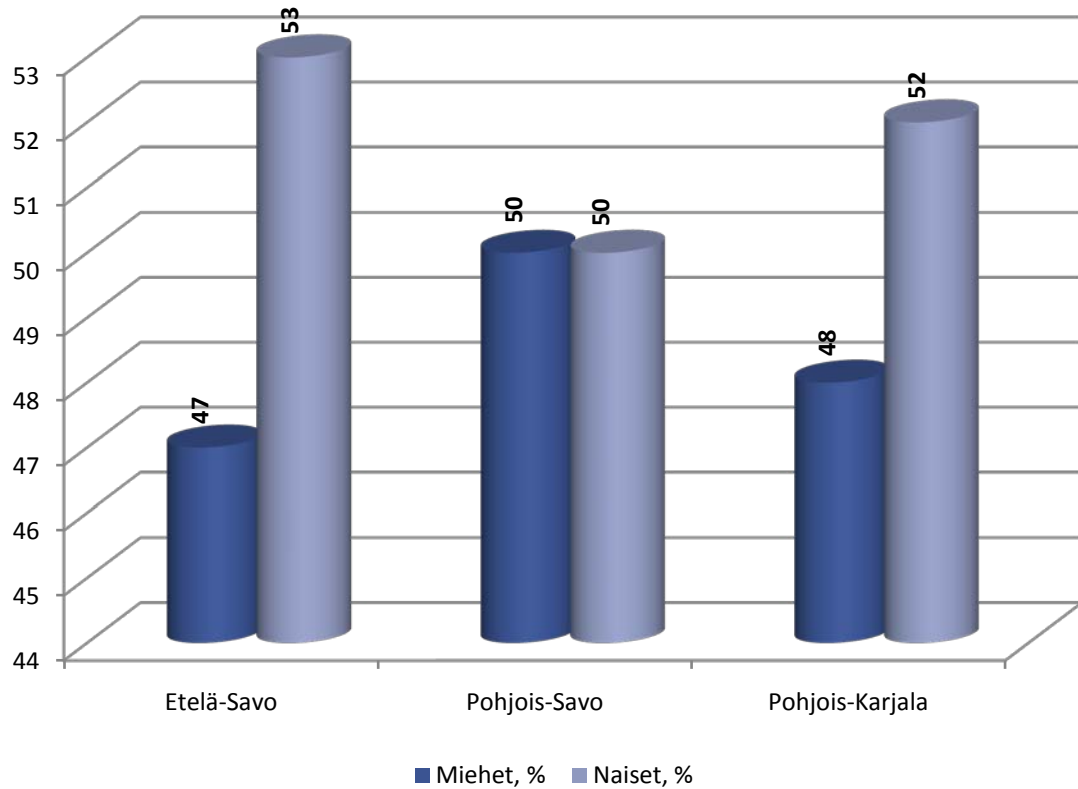
4 Ulkomaalaisväestön rakenne Itä-Suomessa

4.1 Ulkomaalaisten ikärakenne



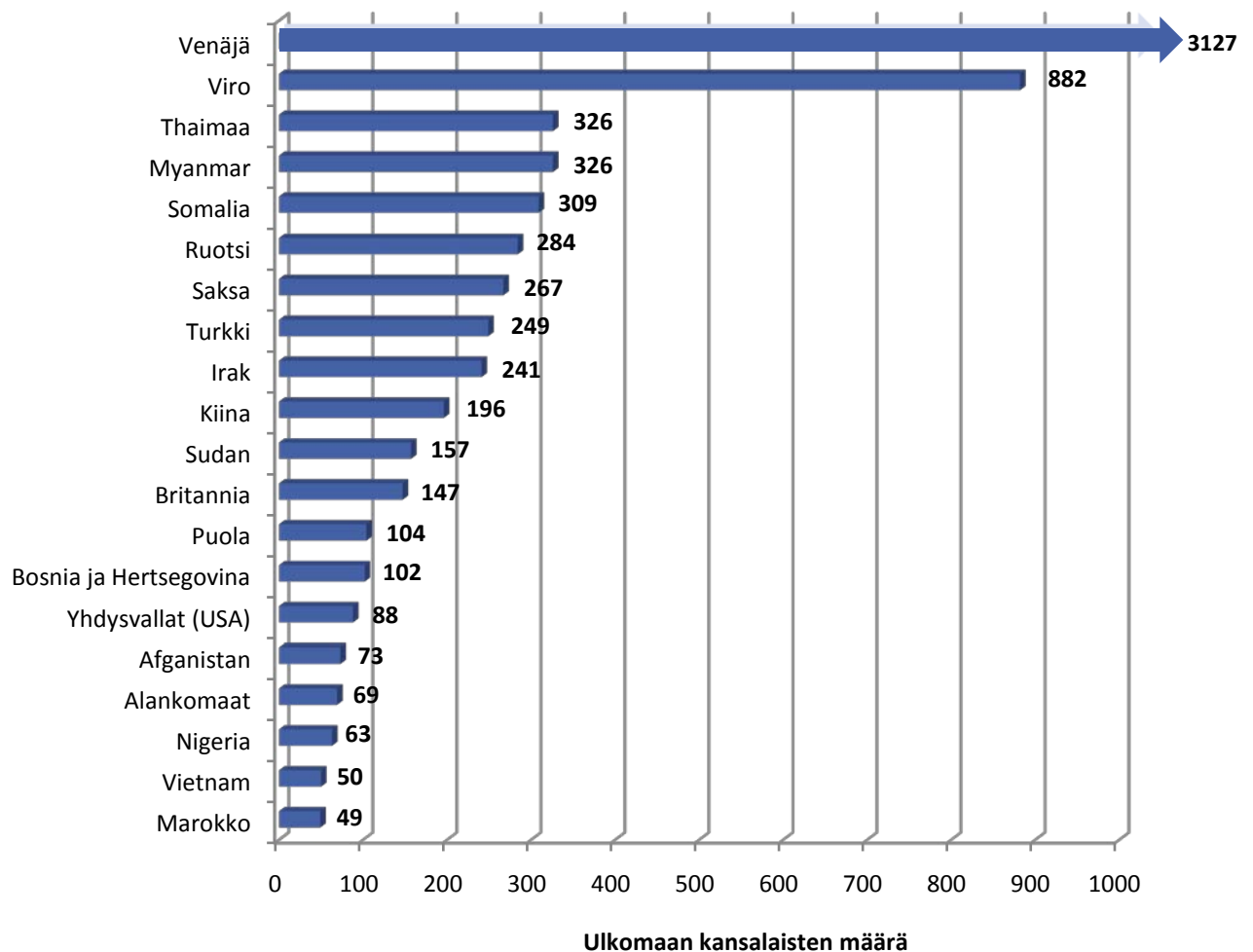
Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Ikä tarkoittaa henkilön ikää kokonaisina vuosina vuoden viimeisenä päivänä. Ulkomaalaisella tarkoitetaan tässä taulukossa ulkomaan kansalaista. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

4.2 Ulkomaalaisten sukupuolijakauma



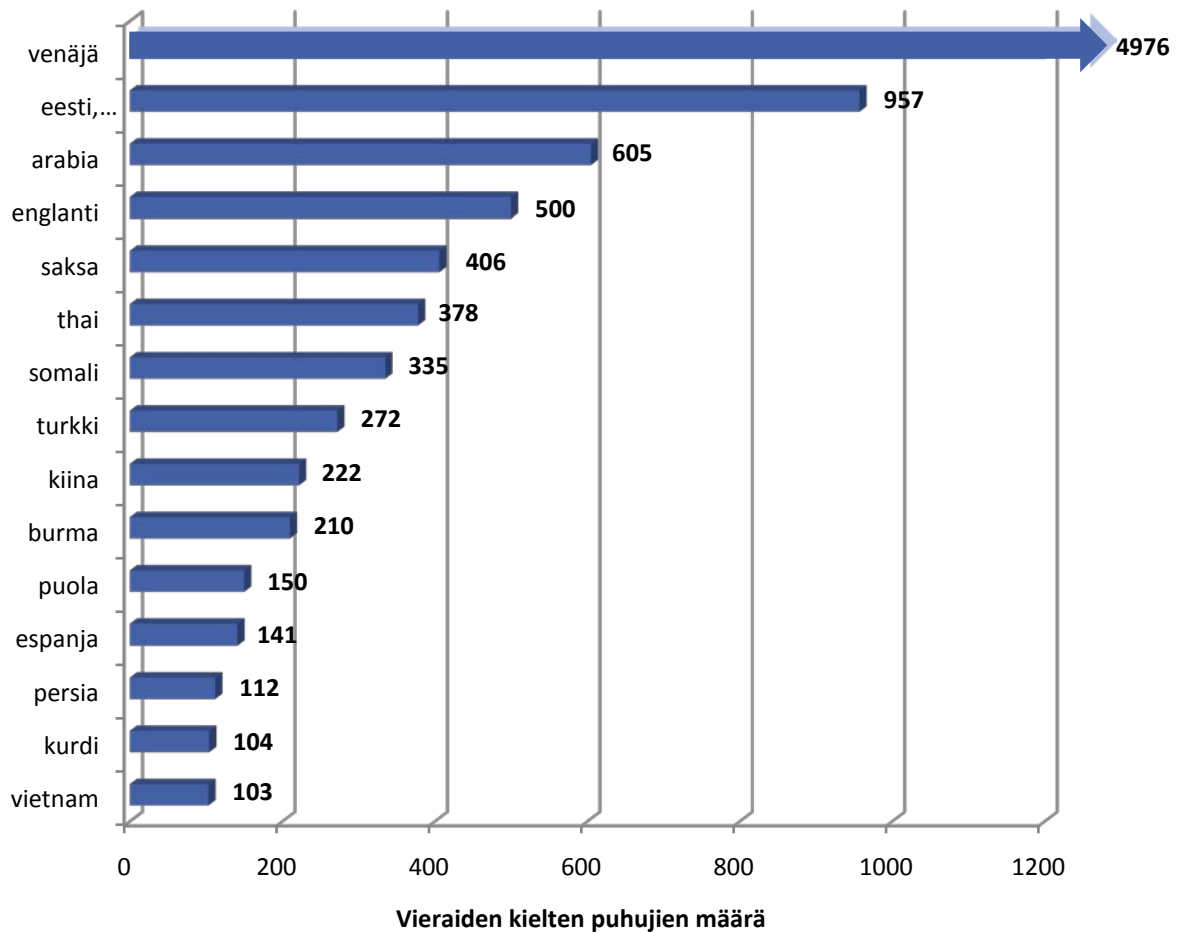
Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Ulkomaalaisella tarkoitetaan tässä taulukossa ulkomaan kansalaista. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

4.3 20 suurinta kansallisuusryhmää



Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot. Ulkomaan kansalaisten tarkka määrä on merkitty kunkin pylvään viereen. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muuttaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

4.4 Kielet, joilla on yli 100 puhujaa



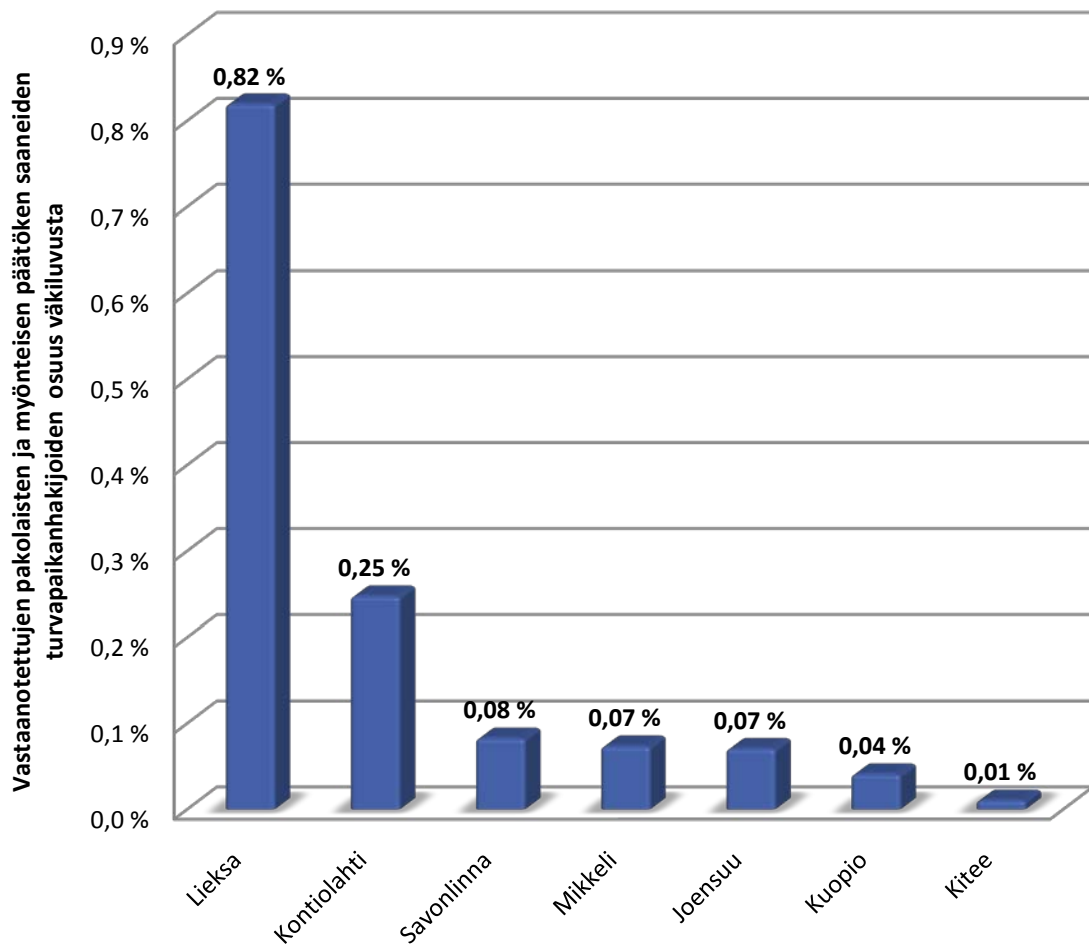
Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Vieraskielisten tarkka määrä on merkitty kunkin pylvään viereen. Vieraskielisiä ovat tässä tilastossa henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Kieli on luokiteltu ISO-standardien mukaan. Taulukkoon on koottu yhteen Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tiedot.

4.5 Vieraat kielet ja ulkomaan kansalaisuudet, kpl

	Pohjois-Savo	Etelä-Savo	Pohjois-Karjala
Ulkomaan kansalaisuudet	104	91	106
Vieraat kielet	76	70	67

Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Vieraskielisiä ovat tässä tilastossa henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Kieli on luokiteltu ISO-standardien mukaan. Kansalaisuudella tarkoitetaan jonkin maan kansalaisena olemista. Yleensä kansalaisuus saadaan syntyessä, mutta se voidaan vaihtaa muutettaessa toiseen maahan asumaan. Henkilöllä voi olla myös useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

4.6 Vastaanotetut pakolaiset ja myönteisen turvapaikkapäätöksen saaneet hakijat suhteessa kunnan väkilukuun



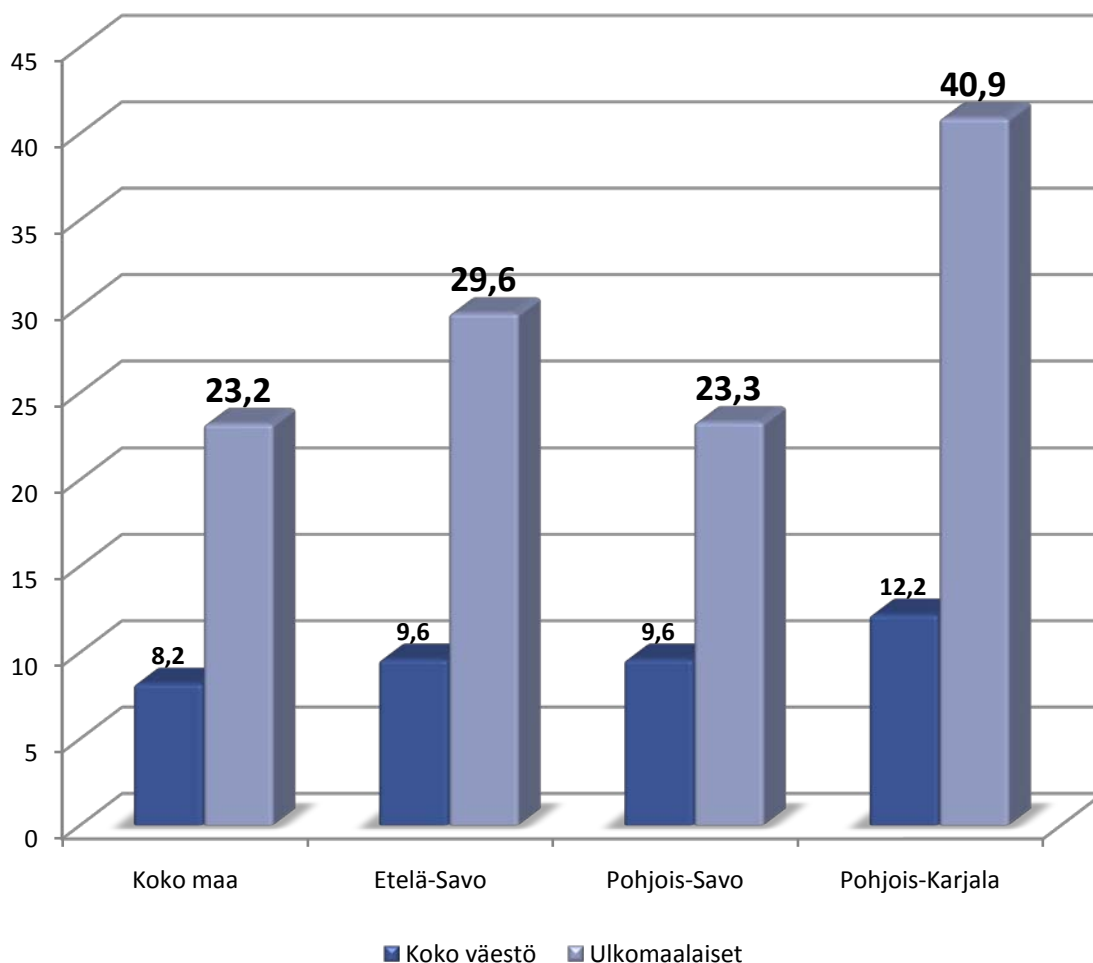
Vuonna 2010 pakolaisia ja turvapaikanhakijoita vastaanottaneet kunnat

Lähde: Tilastokeskus; Sisäasiainministeriö, Maahanmuuttovirasto. Tilastoon on laskettu vuonna 2010 vastaanotettujen humanitaarisin syin maahan tulleiden osuus heitä vastaanottaneen kunnan väkiluvusta vuoden 2010 lopussa. Tilastossa ovat mukana kiintiöpakolaiset, oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat sekä perheenyhdistämisen kautta maahan tulleet.

Pakolaisia ja myönteisen päätöksen saaneita turvapaikanhakijoita on vastaanotettu Itä-Suomessa vuonna 2010 yhteensä 290 henkilöä. Vastaanotettujen määrät ovat kunnittain seuraavat: Lieksa 104, Kontiolahti 34, Savonlinna 23, Mikkeli 36, Joensuu 52, Kuopio 40, Kitee 1.

5 Ulkomaalaisväestön työllisyys Itä-Suomessa

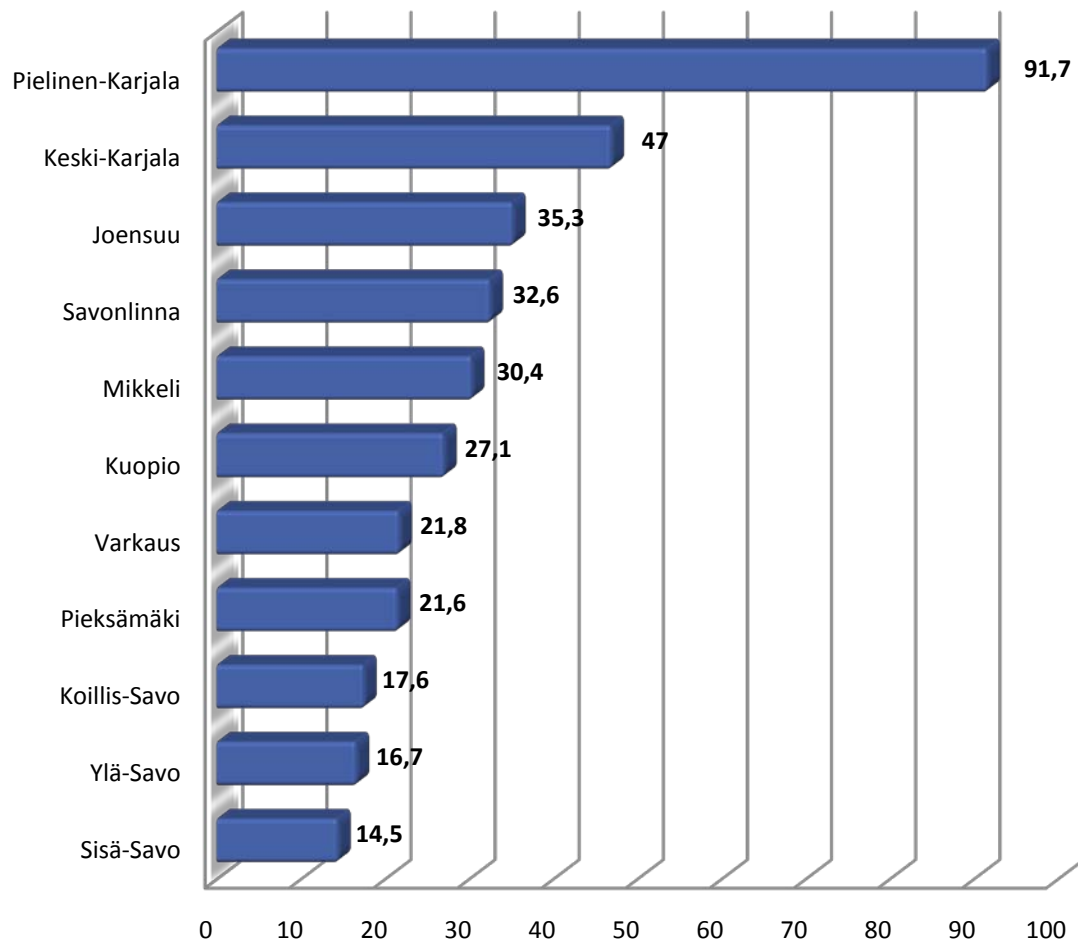
5.1 Ulkomaalaisten työttömyysaste maakunnittain



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne toukokuun 2011 lopussa. Työttömyysaste on työttömien työnhakijoiden prosentuaalinen osuus työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Työvoimaan kuuluvat kaikki 15-74-vuotiaat. Sekä ulkomaalaisten että koko väestön osalta työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta (%) laskettaessa työvoimana käytetään Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston uusinta kyseisenä ajankohtana saatavilla ollutta työvoimaa. Toukokuun 2011 työttömyysastetta laskettaessa on käytetty vuoden 2009 työvoimaa. Poikkeuksena on koko väestön työttömyysaste koko maan osalta, jota laskettaessa työvoimana käytetään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen edellisen vuoden vastaavan vuosineljänneksen ELY-keskuskohtaista työvoimaa.

Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, jonka kansalaisuus on muu kuin Suomen. Suomessa vakinaisesti asuvaan väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaiden kansalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

5.2 Ulkomaalaisten työttömyysaste seutukunnittain

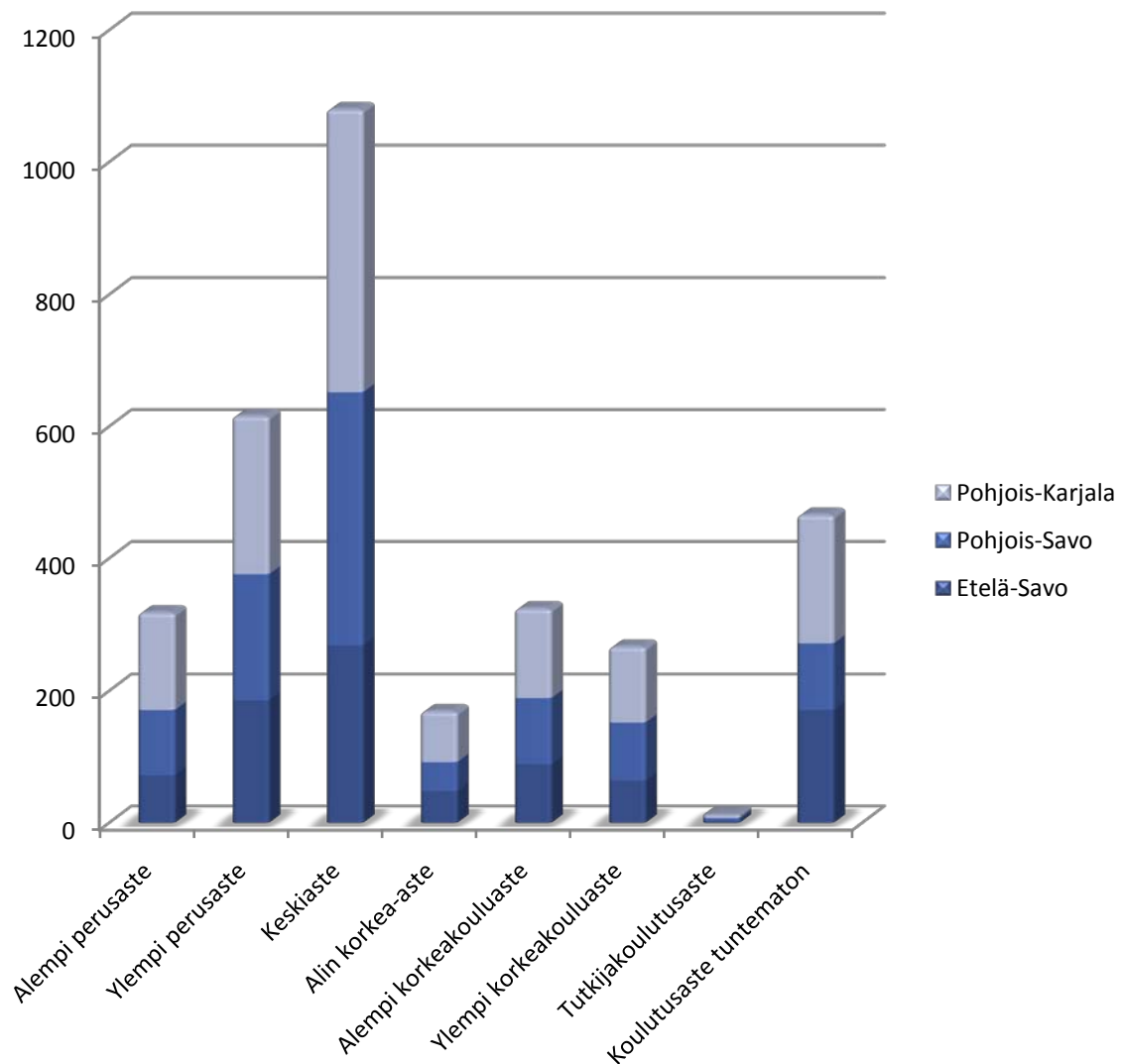


Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne toukokuun 2011 lopussa. Työttömyysaste on työttömien työnhakijoiden prosentuaalinen osuus työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Työvoimaan kuuluvat kaikki 15-74-vuotiaat. Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuutta ulkomaalaisesta työvoimasta (%) laskettaessa työvoimana käytetään Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston uusinta kyseisenä ajankohtana saatavilla ollutta kansalaisuuteen perustuvaa ulkomaalaisten työvoimaa. Toukokuun 2011 työttömyysastetta laskettaessa on käytetty vuoden 2009 työvoimaa.

Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, jonka kansalaisuus on muu kuin Suomen. Suomessa vakinaisesti asuvaan väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaisten kansalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

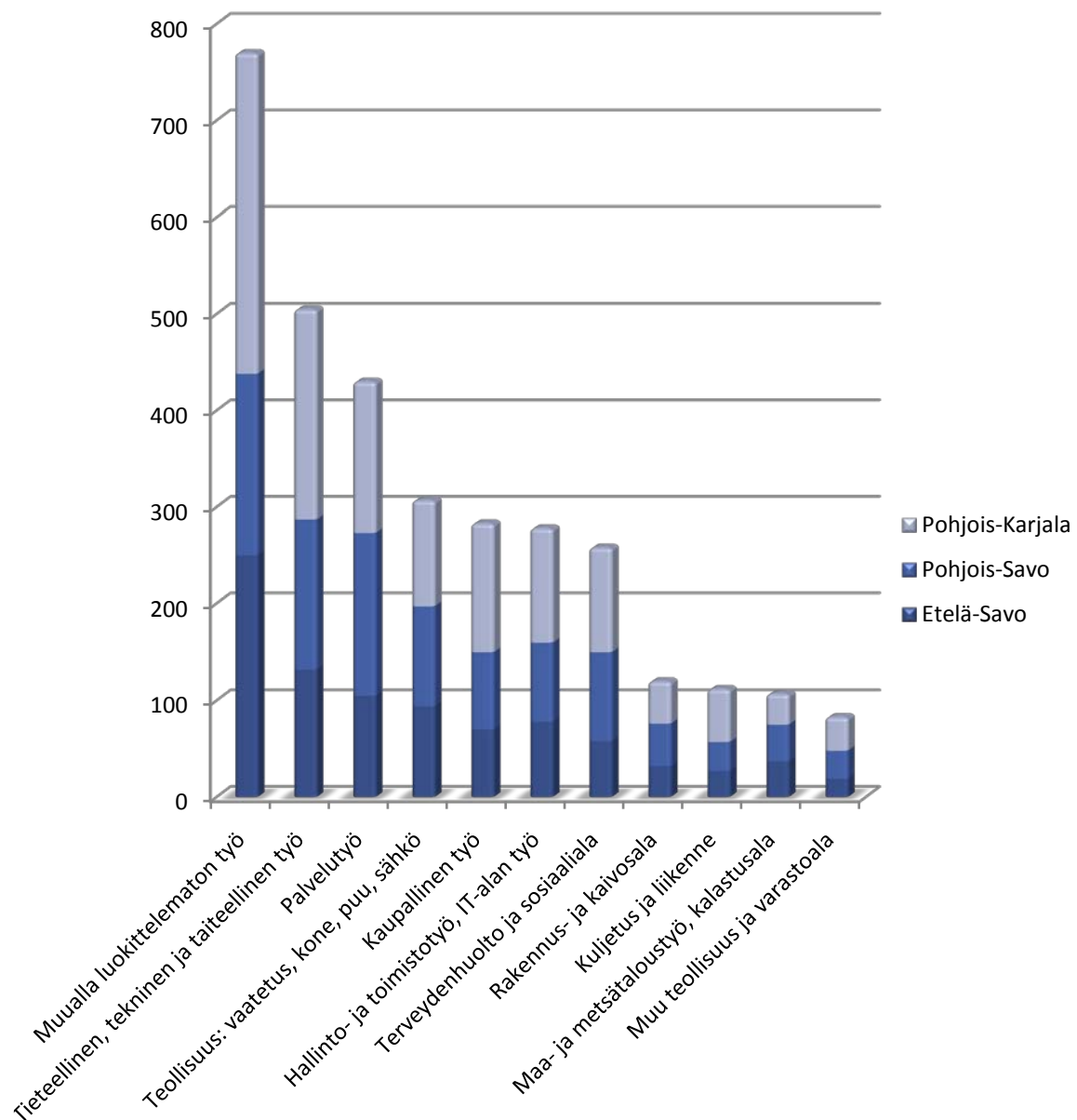
Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrät ovat seutukunnittain seuraavat: Joensuu 957, Kuopio 802, Mikkeli 493, Savonlinna 365, Ylä-Savo 239, Varkaus 202, Pieksämäki 190, Keski-Karjala 168, Koillis-Savo 85, Pielinen-Karjala 84, Sisä-Savo 76.

5.3 Ulkomaalaisten työnhakijoiden koulutustaso



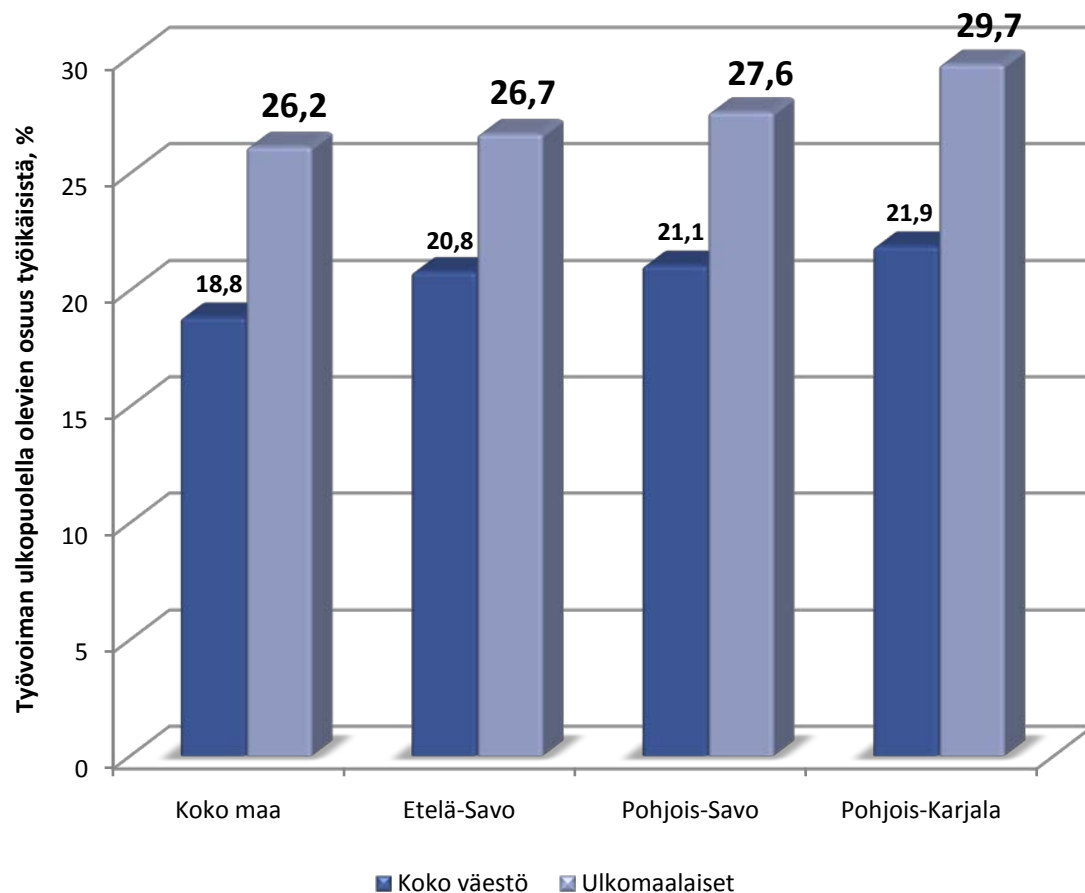
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne huhtikuun 2011 lopussa. Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, joka on ilmoittanut kielekseen muun kuin suomen tai ruotsin. Vieraskielisiä työnhakijoita oli huhtikuun 2011 lopussa Etelä-Savossa 902, Pohjois-Karjalassa 1342 ja Pohjois-Savossa 1009. Yhteensä vieraskielisiä työnhakijoita oli kolmen maakunnan alueella eli koko Itä-Suomessa 3253. Tieto koulutusasteesta perustuu työnhakijan TE-toimistolle ilmoittamaan tietoon. Koulutusasteen määrittelyssä on käytetty Tilastokeskuksen koulutusasteluokitusta.

5.4 Ulkomaalaisten työnhakijoiden ammatti



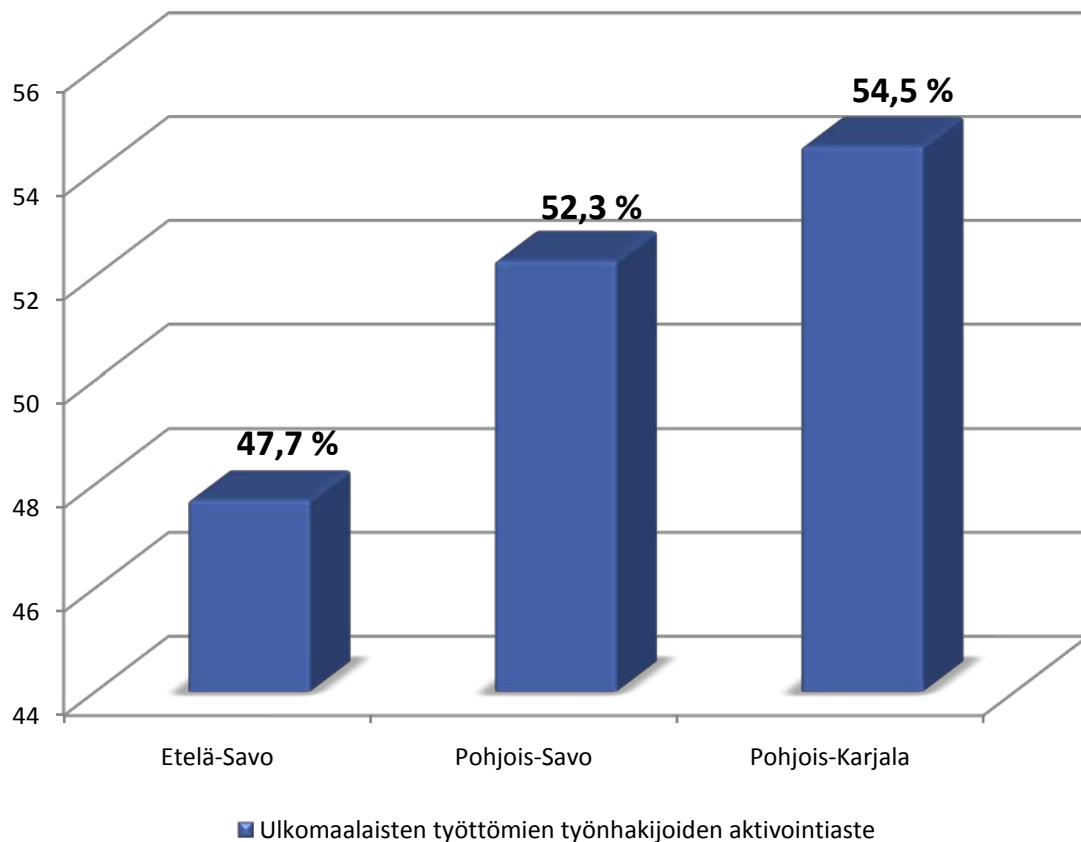
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne huhtikuun 2011 lopussa. Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, joka on ilmoittanut kielekseen muun kuin suomen tai ruotsin. Vieraskielisiä työnhakijoita oli huhtikuun 2011 lopussa Etelä-Savossa 902, Pohjois-Karjalassa 1342 ja Pohjois-Savossa 1009. Yhteensä vieraskielisiä työnhakijoita oli kolmen maakunnan alueella eli koko Itä-Suomessa 3253. Vieraskielisten työnhakijoiden ammatteja on luokiteltu vaihtelevasti, sillä suurin osa työnhakijoista on merkitty muualla luokittelematon työ -sarakeeseen. Tieto ammatista perustuu työnhakijan Työ- ja elinkeinotoimistolle ilmoittamaan tietoon.

5.5 Työvoiman ulkopuolella olevat ulkomaalaiset



Lähde: Tilastokeskus. Tilanne vuoden 2010 lopussa. Työvoiman ulkopuolella ovat ne työikäiset henkilöt, jotka eivät olleet tilastointihetkellä työllisiä tai työttömiä. Työikäisillä tarkoitetaan tässä taulukossa 18-64-vuotiaita henkilöitä. Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, jonka kansalaisuus on muu kuin Suomen. Suomessa vakinaisesti asuvaan väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaiden kansalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

5.6 Ulkomaalaisten aktivointiaste TE-toimistoissa



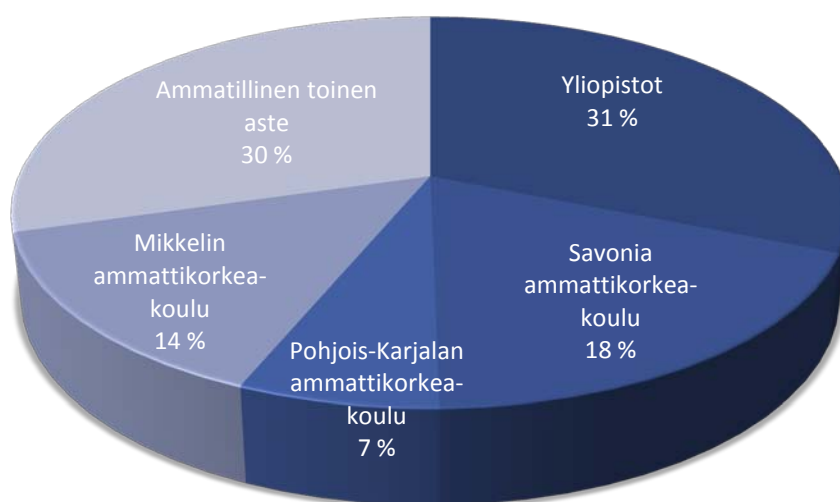
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto. Tilanne huhtikuun 2011 lopussa. TE-toimisto on lyhenne työ- ja elinkeinotoimistosta. Ulkomaalainen on tässä tilastossa henkilö, jonka kansalaisuus on muu kuin Suomen. Suomessa vakinaisesti asuvaan väestöön kuuluvat ne Suomen kansalaiset ja ulkomaiden kansalaiset, jotka asuvat vakituisesti Suomessa, vaikka olisivatkin tilapäisesti ulkomailla. Ulkomaan kansalainen tilastoidaan Suomen väestöön, jos hän aikoo asua tai on asunut maassa vähintään yhden vuoden. Turvapaikanhakija tilastoidaan väestöön vasta, kun Maahanmuuttovirasto on myöntänyt hänelle pysyvän oleskeluluvan.

Ulkomaalaisten aktivointiasteella tarkoitetaan aktiivisen työvoimapolitiittisten toimenpiteiden piirissä olevien ulkomaan kansalaisten prosenttiosuutta työttöminä työnhakijoina olevien ulkomaan kansalaisten määrästä. Työvoimapolitiittisilla toimenpiteillä tarkoitetaan työvoimakoulutusta, tukityöllistämistä tai tuettua työharjoittelua sekä muita toimenpiteitä.

6 Ulkomaalaiset opiskelijat Itä-Suomessa

Tässä luvussa tarkastellaan Itä-Suomen alueen korkea-asteen ja ammatillisen toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevia mutta myös opettavia ja tutkivia ulkomaalaisia. Ulkomaalaisten määrää ja asemaa avataan sekä tilastollisen analyysin työkaluin että haastatteluiden avulla. Selvitykseen on haastateltu kansainvälistymisen asiantuntijoita ammatillisen toisen asteen oppilaitoksessa sekä ammattikorkeakoulussa.¹ Yliopistokoulutuksen osalta arviot kansainvälistymisestä perustuvat internetissä vapaasti saatavilla olevaan materiaaliin.

6.1 Ulkomaalaisten määrä korkeakouluissa ja ammatillisella toisella asteella



Tilastossa esitettyjen ulkomaalaisten kokonaismäärä on 3303 henkilöä.

Lähde: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Korkeakoulut 2011 - yliopistot ja korkeakoulut -julkaisu; Opetushallitus, WERA - tietokanta; Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Tilasto koskee pääsääntöisesti vuotta 2009. Tilasto on suuntaa-antava ja koskee Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueita.

Tiedot Itä-Suomen yliopiston, Savonia-ammattikorkeakoulun, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun ja Mikkelin ammattikorkeakoulun osalta perustuvat Opetus- ja kulttuuriministeriön tietoihin (Korkeakoulut 2011- yliopistot ja korkeakoulut - julkaisu). Taulukkoon on yhdistetty tiedot ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden sekä Suomeen opiskelija- ja henkilökunta-liikkuvuuden kautta saapuneiden henkilöiden määrästä. Liikkuvuus tarkoittaa näissä tiedoissa yli kolmen kuukauden mittaisia liikkuvuusjaksoja. Yliopistojen osuuteen on Itä-Suomen yliopiston tietojen lisäksi yhdistetty tieto Lappeenrannan teknillisen yliopiston Varkauden ja Mikkelin kampuksilla vuonna 2011 olleista ulkomaalaisista henkilökunnan jäsenistä (alle 5 henkilöä). Yliopistojen osalta tilastosta puuttuvat Lappeenrannan teknillisen yliopiston Mikkelin ja Varkauden kampuksilla opiskelevat ulkomaalaiset opiskelijat sekä Aalto-yliopiston Mikkelin kampuksella opiskelevat ulkomaalaiset korkeakoulu-opiskelijat ja ulkomaalainen henkilökunta. Tiedot ammatillisen toisen asteen koulutuksen osalta perustuvat Opetushallituksen WERA -tietokantaan. Tilasto koskee vieraskielisiä opiskelijoita vuonna 2009. Vieraskielinen opiskelija on opiskelija, jonka äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Tilastossa näkyvät opetussuunnitelmaperusteiset perustutkinto-opiskelijat, näyttötutkinto-opiskelijat sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoa suorittavat opiskelijat. Näin myös esimerkiksi maahanmuuttajakoulutukseen osallistuneet opiskelijat sisältyvät tähän tilastoon. Ulkomaalainen henkilökunta jää siten ammatillisen koulutuksen osalta tämän tilaston ulkopuolelle.

¹ Selvitykseen on haastateltu ainoastaan Pohjois-Savon alueella toimivien oppilaitosten edustajia.

6.2 Arvioita ammatillisen toisen asteen koulutuksen kansainvälistymisestä

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO on todennut, että kansainvälisessä liikkuvuudessa on ammatillisen toisen asteen koulutuksen kentällä ollut pientä taantumaa.² Tämän koulutusasteen kansainvälistymistä on kuitenkin erityisesti painotettu viime vuosien koulutuspolitiikassa.³

Ammatillisen toisen asteen koulutuksen kentällä toimii Itä-Suomessa useita eri oppilaitoksia. Suurimpia niistä ovat Savon ammatti- ja aikuisopisto, Ylä-Savon ammattiopisto, Etelä-Savon ammattiopisto, Savonlinnan ammattiopisto sekä Pohjois-Karjalan ammattiopisto.⁴

Savon ammatti- ja aikuisopiston kansainvälisyyskoordinaattorin haastattelu

Savon ammatti- ja aikuisopiston kansainvälisyys on 1990-luvulta varsinaisesti alkaneen kehityksen myötä vakiintunut normaaliksi osaksi oppilaitoksen toimintaa. Savon ammatti- ja aikuisopisto on asettanut selkeät kansainvälistymistavoitteet, jotka toteutuvat työharjoitteluvaihdon, henkilökuntavaihdon, maahanmuuttajaopetuksen sekä erilaisten kansainvälistymisprojektien puitteissa. Tällä hetkellä pyritään kehittämään erityisesti liikkuvuuspalveluja ja vieraskielistä opetusta. Yleisesti kansainvälisyys on haastateltavan mukaan vahvassa kasvussa ammatillisen koulutuksen kentällä.

Opiskelun kansainvälistyminen on myös yhteydessä työelämään. Yhteydet kansainvälisestä toiminnasta kiinnostuneisiin työnantajiin hoituvat pitkälti yksittäisten, aktiivisten opettajien kautta.

Haastateltavan mukaan yhteistyötä yritysten ja ammatillisten aineiden opettajien ja opiskelijoiden välillä voitaisiin vielä syventää. Yleinen asenne-ilmasto on yritysten ja muiden työnantajien osalta positiivinen ulkomaalaisia opiskelijoita kohtaan. Mahdolliset ongelmat työllistymisessä ja harjoittelupaikan saannissa johtuvat lähinnä kielitaidon puutteesta. Yritysten välillä on kuitenkin suuria eroja innokkuudessa palkata ulkomaalaistaustaista työvoimaa. Tutkinto-opinnot suomalaisessa oppilaitoksessa myös integroivat ulkomaalaisia tehokkaasti suomalaiseen yhteiskuntaan.

On tärkeää huomata, että kansainvälisyys ei tapahdu itsestään. Sitä on pidettävä aktiivisesti ja suunnitelmallisesti esillä, jotta asia ei jäisi työelämälle vieraaksi. Kansainvälisyysnäkökulmaa on pidettävä esillä esimerkiksi tapaamisissa yritysten ja ammattijärjestöjen kanssa.

Savon ammatti- ja aikuisopistossa on jonkin verran maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita sekä ammatilliseen tutkintoon johtavissa koulutusohjelmissa että maahanmuuttajien valmistavissa koulutuksissa. Maahanmuuttajaopiskelijat suoriutuvat opinnoistaan hyvin, kun ovat saavuttaneet riittävän Suomen kielen taidon. Englannin ja ruotsin taitamiseen liittyvät vaatimukset voivat olla maahanmuuttajille haasteellisia.

² CIMO 2011, sivu 5.

³ Opetusministeriö, Koulutus ja tutkimus 2007-2012. Kehittämissuunnitelma; CIMO 2011, sivu 2.

⁴ Muita ammatillisen toisen asteen koulutusta tarjoavia oppilaitoksia Itä-Suomessa ovat Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos, Jämsän ammattiopisto, Kuopion talouskoulu ja Koulutuskeskus Agricola. Lähde: www.koulutusnetti.fi.

6.3 Arvioita ammattikorkeakoulujen kansainvälistymisestä

Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO on todennut, että kansainvälisyys on saanut ammatikorkeakouluissa runsaasti painoarvoa. Ammattikorkeakouluissa erityisesti kansainvälinen harjoittelu on ollut vilkasta.⁵

Itä-Suomen alueella toimii kolme ammattikorkeakoulua: Mikkelin ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu ja Savonia-ammattikorkeakoulu.⁶

Savonia-ammattikorkeakoulun kansainvälisten asioiden päällikön ja kansainvälisten asioiden suunnittelijan haastattelu

Kansainvälisyys on luonteva, vakiintunut osa Savonia-ammattikorkeakoulun arkipäivää. Kansainvälisyyden kenttään kuuluvat erilaiset vaihdot, kansainvälinen tutkinto-opiskelu, kesäkoulut ja intensiivikurssit. Savonia-ammattikorkeakoulussa on keskitytty erityisesti hanketoimintaan ja kansainväliseen harjoitteluun korkeakoulun kansainvälistäjinä.

Venäjä on Savonia-ammattikorkeakoulun kansainvälisyyden erityinen alueellinen painopiste. Yhteistyötä on erityisesti matkailualalla ja jonkin verran myös energia- ja hyvinvointipalvelualalla. Tulevaisuudessa Savonia-ammattikorkeakoulu pyrkii entistä vahvemmin kansainvälistymään myös Euroopan ulkopuolella, etenkin Kiinan suunnalla.

Työelämässä ei aina tunnisteta tai osata arvostaa opiskelijoiden kansainvälisyyttä tai ulkomailla hankittua kokemusta. Vaikeudet löytää kansainvälisyydestä kiinnostuneita yrityksiä ovat tyypillisiä juuri Itä-Suomessa. Siksi alueella tehtävä yritysten kansainvälistämiseen tähtäävä toiminta on haastateltavien mukaan olennaisen tärkeää.

Ulkomaalaisilla tutkinto-opiskelijoilla harjoittelu on pakollinen osa opintoja. Ulkomaalaisten opiskelijoiden on kuitenkin ollut muita hankalampaa saada harjoittelupaikkoja alueen yrityksistä. Joskus vaikeudet saada harjoittelupaikkaa ovat toimineet jopa valmistumisen esteenä. Usein ongelmana on kielitaito, mutta parannettavaa on myös yritysten kansainvälisyysvalmiuksissa ja ulkomaalaisiin kohdistuvissa asenteissa. Toisaalta alueen yritysten välillä on myös eroja innokkuudessa palkata ulkomaalaista työvoimaa.

Maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita on Savonia-ammattikorkeakoulussa melko vähän. Maahanmuuttajille erityisesti kielitaitovaatimukset ovat haaste. Suomen kielen lisäksi opiskelijan tulisi osata englantia ja ruotsia sekä mielellään myös jotakin harvinaisempaa kieltä.

⁵ CIMO 2011, sivut 23-28.

⁶ Lähde: www.koulutusnetti.fi.

6.4 Arvioita yliopistojen kansainvälistymisestä

Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä on suomalaisissa yliopistoissa ollut viime vuosina jatkuvassa kasvussa. Ulkomaalaiset opiskelijat, tutkijat ja opettajat ovat keskittyneet suurimpiin keskuksiin.⁷

Suurin osa suomalaisissa yliopistoissa opiskelevista vaihto-opiskelijoista opiskelee alempaa korkeakoulututkintoa. Ulkomaalaiset jatko-opiskelijat viettävät maassa usein vaihdossa vain lyhyitä jaksoja.⁸ Suomalaisissa yliopistoissa ulkomaalaisia opiskelijoita saapuu suhteessa eniten oikeustieteelliselle sekä maatalous-metsätieteelliselle alalle sekä kuvataiteen koulutusohjelmiin.⁹ Opettajien ja tutkijoiden liikkuvuus on yliopistosektorilla vähäistä koko maan tasolla.¹⁰

Yliopistojen kansainvälistymisen erityispiirteitä Itä-Suomen alueella

Itä-Suomen yliopisto on suurin Itä-Suomen alueella akateemista koulutusta tarjoava yliopisto. Lappeenrannan teknillisellä yliopistolla on yksikkö Varkaudessa ja Mikkelissä. Myös Aalto-yliopistolla on kansainvälinen tutkinto-ohjelma Mikkelissä.¹¹ Itä-Suomen alueen yliopistojen kansainvälinen toiminta on painottunut erityisesti ympäristö- ja energia-alalle, teknologia-alalle sekä liiketoiminnan alalle.¹²

Itä-Suomen yliopiston kansainvälisyys toteutuu yliopiston mukaan opiskelijavaihtona ja kansainvälisinä verkostoina. Yliopisto korostaa erityisesti Kiinan, Venäjän ja Etelä-Afrikan kanssa tekemäänsä kansainvälistä yhteistyötä.¹³

Suomalaisten akateemisten opiskelijoiden liikkuvuutta ulkomaille mitattaessa Itä-Suomi jää koko maan tasolla vähiten aktiivisten alueiden joukkoon.¹⁴

⁷ Opetus- ja kulttuuriministeriö, Korkeakoulut 2011- yliopistot ja korkeakoulut -julkaisu, sivu 32.

⁸ CIMO 2011, sivu 32.

⁹ CIMO 2011, sivu 25.

¹⁰ CIMO 2011, sivu 32; Opetus- ja kulttuuriministeriö, Korkeakoulut 2011- yliopistot ja ammattikorkeakoulut -julkaisu, sivu 23.

¹¹ Itä-Suomen yliopiston www. sivu: <http://www.uef.fi/uef/kansainvalisyys>.

¹² Itä-Suomen yliopiston www-sivu: <http://www.uef.fi/uef/kansainvalisyys>; Aalto-yliopiston www-sivu: <https://into.aalto.fi/display/enbscba/Homepage>.

¹³ Itä-Suomen yliopiston www-sivu: <http://www.uef.fi/uef/kansainvalisyys>.

¹⁴ CIMO 2011, sivu 24.

Lähdeluettelo

Tilastotietokannat

Tilastokeskuksen tilastot

*Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu].
ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 12.7.2011].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>.*

*Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkajulkaisu].
ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 12.7.2011].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html>.*

*Suomen virallinen tilasto (SVT): Muuttoliike [verkkajulkaisu].
ISSN=1797-6766. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 12.7.2011].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/muutl/index.html>.*

*Suomen virallinen tilasto (SVT): Työssäkäynti [verkkajulkaisu].
ISSN=1798-5528. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 12.7.2011].
Saantitapa: <http://tilastokeskus.fi/til/tyokay/index.html>.*

Muut tilastot

Itä-Suomen yliopisto, tilastoja ulkomaalaisista opiskelijoista. Materiaali tekijän hallussa.

Mikkelin ammattikorkeakoulu, tilastoja ulkomaalaisista opiskelijoista. Materiaali tekijän hallussa.

Sisäasiainministeriö, Maahanmuuttovirasto. Pakolaistilasto.

Työ- ja elinkeinoministeriö, työvälitystilastot.

Weraweb-tietokanta. Opetushallitus.

Haastattelut

Savon ammatti- ja aikuisopiston kansainvälisyyskoordinaattorin haastattelu 5.7.2011. Haastattelumuistiinpanot tekijän hallussa.

Savonia-ammattikorkeakoulun kansainvälisten asioiden päällikön ja kansainvälisten asioiden suunnittelijan haastattelu 4.8.2011. Haastattelumuistiinpanot tekijän hallussa.

Julkaisut ja selvitykset

Garam Irma ja Korkala Siru, Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa ja korkea-asteen koulutuksessa 2010. Fakta. Tieto- ja tilastoja 1a/2011. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO 2011 [verkkajulkaisu].

Korkeakoulut 2011 - yliopistot ja ammattikorkeakoulut, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:10.

Maahanmuuton vuosikatsaus 2010. Sisäasiainministeriö.

Opetushallitus, Koulutus ja tutkimus 2007-2012. Kehittämissuunnitelma. Opetusministeriön julkaisuja 2008:9.

Www-sivut

Opetushallituksen ylläpitämä Koulutusnetti, www.koulutusnetti.fi

Itä-Suomen yliopiston www-sivu, <http://www.uef.fi/>

Aalto-yliopiston www-sivu, <http://www.aalto.fi/>

LIITE 1

Haastatteluissa käsitellyt teemat

1. Oppilaitoksen kansainvälisyyden nykytila

- Itä-Suomen alueen erityispiirteet

2. Oppilaitoksen kansainvälistymisen tulevaisuus

- maantieteelliset painopisteet ja kansainvälistymisen muodot

3. Kansainvälisyys ja työelämä

- ulkomaalaisten opiskelijoiden työllistyminen alueelle

4. Maahanmuuttajaopiskelijat

- tutkinto-opiskelu ja työllistyminen

KUVAILEHTI

Julkaisusarjan nimi ja numero Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 9/2011				
Vastuualue Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri				
Tekijät Niina Kivilä		Julkaisuaika elokuu 2011		
		Julkaisija Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja/toimeksiantaja		
Julkaisun nimi Muualta tulleet numeroina – tilastollinen selvitys ulkomaalaistaustaisesta väestöstä Itä-Suomessa				
Tiivistelmä <p>Tämä julkaisu on syntynyt Pohjois-Savon elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksessa suoritettun korkeakouluharjoittelun tuloksena. Alueellista maahanmuuttopolitiikkaa toteutetaan Itä-Suomessa kolmen maakunnan yhteistyönä. Selvitystyön tarkoituksena on ollut koota tuorein saatavilla oleva, koko Itä-Suomen alueen maahanmuuttajaväestöstä koskeva tieto tiiviissä muodossa yhteen paikkaan.</p> <p>Selvityksessä Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maahanmuuttajaväestön tilannetta on taustoitettu lyhyellä Itä-Suomen väestönkehitystä kuvaavalla osiolla. Ulkomaalaisväestöstä on tarkasteltu kuvaamalla sen määrää maakunnittain ja seutukunnittain. Myös humanitaarisin syin alueelle tulleiden määrää on kartoitettu. Lisäksi julkaisussa on eritelty Itä-Suomen ulkomaalaisväestöstä kansalaisuuden, kielen ja sukupuolen mukaan. Ulkomaalaisväestön työllisyyttä on avattu tarkastelemalla työttömyysastetta maakunnittain ja seutukunnittain. Lisäksi selvityksessä on tarkasteltu työvoiman ulkopuolella olevan ulkomaalaisväestön määrää sekä ulkomaalaisten työnhakijoiden taustaa.</p> <p>Ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita on analysoitu keräämällä tietoa heidän määrästään alueen yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja ammatillisen toisen asteen oppilaitoksista. Opiskelun kansainvälistymisen tulevaisuutta ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia on lisäksi kartoitettu haastatteleamalla oppilaitosten edustajia.</p> <p>Tässä julkaisussa maahanmuuttajalla tarkoitetaan ketä tahansa ulkomaalaistaustaista henkilöä. Ulkomaalaisuus voi määrittää henkilön kansalaisuuden, kielen tai syntymävaltion mukaan.</p>				
Asiasanat Maahanmuutto, tilastot, Itä-Suomi				
ISBN (painettu)	ISBN (PDF)	ISSN-L	ISSN (painettu)	ISSN (verkkojulkaisu)
	978-952-257-337-7	1798-8055		1798-8063
Kokonaissivumäärä		Kieli	Hinta (sis. alv 8%)	
35		Suomi		
Julkaisun myynti/jakaja Julkaisu on saatavana vain verkossa: www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/julkaisut				
Julkaisun kustantaja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus				
Painopaikka ja -aika				

Pohjois-Savon elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Viestikatu 1-3
Kuopio
puh. 020 63 60080
www.ely-keskus.fi

ISBN 978-952-257-337-7 (PDF)

ISSN-L 1798-8055

ISSN 1798-8063 (verkkojulkaisu)